

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma ne smejo imeti urednika
telefon št. 2050, upravnistva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stoip, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 250, veliki
po 3 in 4 D, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prezniku

Ostala je še obstrukcija

Bilo bi nepolitično, če bi hoteli zanikati dejstvo, da se trudijo vlade posameznih držav v dobi, ko še nikdar ni bila Evropa vezana tako na medsebojno pomoč kot sedaj, pridobiti vsaj v glavnih evropskih državah simpatije, zaupanje in vero, da se bo pod njenim vodstvom mednarodna in notranja politika razvijala ugodno. Prišli smo tako daleč, da posamezne države izdajajo na svoje volivce v prvi vrsti zunanje politične gesla, kar se je videlo v razmerju Anglije do Rusije in Nemčije do Francije ter obratno. V tem pogledu lahko trdimo, da je naša jugoslovanska vlada bila na mestu. Ne samo, da je dobilo vodstvo jugoslovanskih poslov šele s to vlado gotovo stalnost v politiki. Ne samo, da se niso valde izmenjavale čez noč. Vlada kot taka je bila ob svojem nastopu sprejeta simpatično ter se je zlasti izjeme poudarjalo, da je zunanja in notranja politika prišla v roke ljudi, ki imajo program, zmožnost in voljo do dela. Nič čudnega torej, če se je ob pretekli razburjenosti našel svetoven tisk — razen italijanskega — skoraj soglasno na isti črti ter je, v kolikor dopušča mednarodna vpljdnost, skoraj z isto oostrostjo zavrnil početje Radić-Pribičevićeve opozicije kot mi predvsem je to angleško in slovansko, pa tudi francosko in nemško časopisje, z eno besedo javni organi držav, ki žele naši državi vsaj miren razvoj ter so site večnega obnavljanja Radić-Pribičevićevega zrakoplovstva. V tem pogledu je doživela vlada lepo zadoščenje in naša opozicija, ki se tako rada sklicuje na inozemsko mnenje, je naenkrat ohromela.

S stališča notranje politike smo opazovali isti razvoj. Zakonodajna doba je bila bogata. Notranje razmere so se konsolidirale. Iz zaprašenih aktov so se spravili na dan številni zakonski načrti, ki postanejo prej ali slej tudi zakon. O vseh teh se je moralo od časa do časa zasvetiti v glavi celo naši razbrzdani opoziciji, ki je bodisi zavestno, bodisi nezavestno priznala, da so zakonske ureditve dobre, moderne ter naši državi primerne. Delo v posameznih samoupravah se je začelo. Gospodarska obnova in gospodarski prerod je dobil v sedanjih vladi najtoplejše zagovornike. Naj le omenimo veliko inozemsko posojilo, zoper katerega rujejo v isti sapi kot naša opozicija Italijani, pa tudi druge inozemske denarne skupine, ki bi se rade priselile v našo državo. Kakor smo se informirali pri najmerodajnejši strani, je to posojilo takorekoč že sklenjena, gotova stvar. Program dela, ki si ga je začrtala Vukičevićeva vlada po septemberskih volitvah lanskega leta, se torej izvršuje sistematično in s trdno voljo.

Vse to zopet ni vseh naši opoziciji, ki ima edini program priti na tak ali na drug način v vlado, ne da bi bila podana kakršnakoli stvarna potreba. Ko se je izjalovila njena vojna v zunanje politični debati, v kateri se je zvezala celo s komunisti, ko je notranjost države sprevidela, da pravzaprav ne ve, kaj hoče Radić in Pribičević z večnim bobnenjem, napoveduje ta krog novo, vsekakor zelo obrabljeno orožje: Če vlada ne poda ostavke in če ne vzame v vlado sedanje opozicije, bo slednja prešla k obstrukciji.

Kadarkoli smo čuli iz te ali one države, da kaka parlamentarna skupina obstruira, je vsakemu izmed nas prišlo na misel vprašanje, kaj je pravzaprav tisti veliki vzrok, ki jo je privedel do najsrajnejšega sredstva. Ako namreč takega velikega vzroka ni bilo, je dobil vsak, tudi najpriprostejši volivec vtis, da to pravzaprav ni nobena obstrukcija, ampak prostiško razgrajanje. Obstrukcija mora biti ali načelna ali taktična. Toda vedno mora biti, da se že itak slaboglasno ime ne diskreditira še bolj, podan važen vzrok, ker sicer mora pasti vera v vrednost parlamentarizma, parlamentarnih strank in parlamentarcev. Če se ob napovedi Radić-Pribičevićeve opozicije, da bo začela v našem parlamentu z obstrukcijo, vprašamo, kaj naj jo vodi do tega koraka, potem zastoj iščemo vsaj povprečno opravičljiv razlog. Ali naj bo ta obstrukcija taktična? Zakaj? Kaj hoče? Ali naj ima ta obstrukcija vzrok v notranji politiki? Kaj hoče? Kaj se je pripetilo? Kje je kako vredno notranje politično vprašanje, ki bi ju dovedlo do tega? Ali tiči razlog v zunanji politiki? Hoče Radić-Pribičević s svojim skupnim človečanstvom, državo brez orožnikov in vojaštva, napovedati Italiji vojno? Hoče preokreniti našo splošno zunanjo politiko? Odpovedati zvezo Franciji? Ali Mali antanti? Hoče odstopiti del naših meja? Kaj hoče? Preko običajnih fraz tu ne moremo, a resnega odgovora zastoj pričakujemo.

Samo en odgovor bomo dobili, a tanko nam ni treba posebej spraševati: Dobiti oblast, priti

Kdor drugim jamo koplje

r Belgrad, 5. jun. (Tel. »Slov.«) V belgrajskem in zagrebškem časopisju rohni Pribičević s svojimi izjavami proti notranjemu ministru dr. Antonu Korošcu in ga v njih napada, češ da je ob priliki poslednjih nemirov posebno ostro nastopil. Ponovno lahko ugotovimo, da je Pribičević s tako kritiko osamljen. Javno mišljenje, kar je posebno važno, tudi v Belgradu, hvali take modre in pomirjive odredbe notranjega ministra, kakor tudi nastopanje policije, ki je bilo do skrajnosti pomirljivo. Jasno pa je seveda, da se radi mednarodnih razmer ni moglo gledati mirno, da bi se uničevala imovina tujih in celo imovina naših podanikov. Še-le ko je prišlo do takih izgrediv, in ko so demonstracije dobile tak značaj, sta policija in vlada energično nastopili. To pa edino v zaščito osebnih svobode državljanov, njihovega premoženja in imetja. Pa tudi pri tej priliki brezprimerno obzirno.

Zato imajo Pribičevićeve izjave edino ta namen, da bi se umetno netila in vzdrževala napetost in vznemirjenost. Prepričani smo, da Pribičević in njegovo časopisje tega namena pri našem miroljubnem ljudstvu ne bo doseglo.

Pa še drug namen imajo te izjave. KDK upa na vsak način priti v vlado. Ker ji njena taktika, ki jo je nedavno vodila v skupščini, ni pomagala, zato so Pribičević in tovariši še pred nemilimi incidenti sklenili, da bodo začeli v narodni skupščini z obstrukcijo. KDK je sebe stalno slikala kot edino zaščitnico svobode ter neprestano kričala, da se mora delati S tem sklepom je KDK sebe popolnoma odkrito postavila na stališče, da je treba parlamentarizem ubiti.

Kaj pa naj sledi, to je za KDK vse eno, ker je tudi ona prišla do prepričanja, da se radi svoje razdiralne akcije nikdar ne more sprejeti v krog tistih, ki so odgovorni za državno upravo in državno politiko. Njenega sodelovanja nihče ne želi. Ta svoj poraz in diskvalifikacijo hoče KDK zabrisati z obstrukcijo, ki naj bi bila posledica ogorčenja radi poslednjih dogodkov. Je pa v resnici posledica ogorčenja Pribičevićevega, ki se je s svojimi nastopi za vedno onemogočil kot odgovorni politik.

Vladna večina bo radi tega sklepa KDK postavljena pred alternativo, ali streti obstrukcijo v parlamentu s sredstvi, ki so ji na razpolago, ali pa apelirati na ljudstvo. Za enkrat je vladna večina odločena, da ratificira nettunske konvencije, ker nam ta ratifikacija jamči mir in da najame posojilo. Kajti samo s posojilom se bomo lahko rešili gospodarske krize. S papirnati zakoni samimi se ne more doseči popolna ozdravitev gospodarske krize. Ti dve deli bo vladna večina predvsem izvedla in to ne glede na obstrukcijo.

Slovenija - vzor celi državi

Razgovor našega glavnega urednika z ministrom Radovićem

V soboto, dne 2. t. m., se je bil odpeljal iz Belgrada v Slovenijo minister za socialno politiko g. Čeda Radović na inspekcijsko potovanje, da pregleda naše socialne institucije in one socialnihigijenske, ki v tem ali onem pogledu spadajo v njegov resor. Naš glavni urednik je imel priliko se z g. ministrom razgovarjati včeraj 5. t. m., ko se je g. minister iz svojega potovanja vračal z jutranjim brzovlakom zopet v Belgrad. G. minister je z izredno, njemu prirojenjo ljubeznivostjo našemu uredniku povedal vtise, ki jih je s svojega potovanja po Sloveniji ponesel nazaj v prestolico države.

— Bilo bi gotovo odveč — je izjavil g. minister, — ako bi Vam pripovedoval, kako sem bil očaran od lepote Slovenije, zato preidem kar k temu, kar je bila poglobljena svrha mojega službenega potovanja. Jaz sem se prišel na lastne oči prepričati o stanju socialno-političnih in socialnozdravstvenih naprav Slovenije, v kolikor se poslednje tičejo mojega resora, in ki slovejo kot najbolj urejene. V izredno veselje in zadoščenje mi je, da moja pričakovanja ne samo niso bila razočarana, ampak so bila po dejanskem stanju celo zelo nadkriljena. Vse, kar sem videl, sem našel v najlepšem redu. vodstvo povsod v večjih, strokovno visoko kvalificiranih rokah, uradništvo vzor marljivosti in vestnosti, zavode same pa v gotovo ne razkošnih možnostih in mejah tega, kar more dajati država, stalno napredujejo, tako da smem po pravici socialne pravice v Sloveniji postaviti za vzor celi državi. Tak zavod pa, kakor je n. pr. Golnik pod umnim in požrtvovalnim vodstvom šef-zdravnika g. dr. Neubauerja in njegovega upravnika, po mojem mnenju, ki sem veliko potoval po inozemstvu in sem se interesiral zlasti za zdravilišča, nadkriljuje po celi upravi, oskrbi bolnikov in socialni negi celo tozadevne sloveče inozemske zavode.

Gospod minister je nato naštel po vrsti vse zavode, ki jih je inspiciral: oba Dečja doma, ki ju pod skrbnim upraviteljstvom g. Josipa Beguša uprav materinsko vodita č. sestre prednici Miroslava in Rafaela, Gluhonemnico pod tako večjim vodstvom ravnatelj g. Germa, Državno vzgajališče, kjer se pod humano roko g. ravnatelja Sadarja rešuje toliko mladih zanemarnjenih duš za družbo, Invalidski dom pod upravo g. Kuhariča in posebno delavnico pod upravo g. Tominca, ki se oba trudita za napredek institucije, ki bo dr-

v vlado! Pa potem, naj se tudi zvežejo s komunisti ali fašisti, z ljudmi še tako dvomljive vrednosti in odkritimi nasprotniki mirnega razvoja naše države! Mi pa se moramo vprašati: Ali take ljudi potrebujemo? Odločno ne! Po zadnjih dogodkih in z napovedjo obstrukcije pa tanko možnost brezpogojno izključujemo.

žava skrb za nju še povečala, in za ljudsko blegostanje tako važni Higijenski zavod, kojega ravnatelj, g. dr. Pirc po svoji globoki izobrazbi in širokih pogledih dosega tolike največjega priznanja vredne uspehe.

Zanimanje g. ministra pa se je umevno osredotočilo okoli specialno socialno-političnih zavodov in uradov, ki so napravili nanj po svoji vzorni administraciji najboljši vtis: Okrožni urad, kojega notorični dobri sloves utrjuje tako g. predsednik Mihael Krek kakor tudi g. ravnatelj uradov dr. Bohinjec ter štab gg. zdravnikov, in Delavsko zbornico, ki je vzor-zbornica Jugoslavije, iz katere izhajajo najboljše inicijative za socialnopolitično delo in ki ima v svojem tajniku g. Uratniku uradnika, kateri je prvi socialnopolitični strokovnjak v državi. Zlasti je g. minister izrekel svoje občudovanje nad palačo Delavske zbornice in izjavil, da bo delu naše in sploh vseh zbornic v državi posvečal največjo pozornost in podperu v prid in napredek delavskega ljudstva. Enakovredno stoji tema zavodoma na strani Borza dela in Inspekcija dela pod vestnim vodstvom gg. inženirjev Lehpamerja in Barage.

Naš glavni urednik je potem vprašal g. ministra glede splošnega zunanje- in notranje-političnega stanja naše države in glede vlade.

— Sedanja vlada je gotovo ena najbolj usidranih tako v zaupanju drugega ustavnega faktorja kakor v ljudstvu, ki vidi pozitivno in nepristransko, le obćemu blagru služee delo vlade ter čuti postopno in sigurno izboljšanje naših političnih in gospodarskih razmer. Radi tega ne more ničesar omajati stališča vlade, dokler bo trdno in mirno nadaljevala po tej poti.

— To ste izvrstno označili, g. minister. Ali pa mi morete povedati tudi kaj o najvažnejšem problemu, ki sedaj giblje naše državno življenje?

— Vi imate gotovo v mislih zunanje posojilo in konvencije z Italijo. Morem Vam zaupati, kar bo gotovo razveselilo vsakega dobrega državljana, da je, kakor sem izvedel, g. minister dr. Bogdan Marković baš v času, ko sem odhajal v Slovenijo, obvestil vlado v Belgradu, da je posojilo v bistvu perfekcionirano in je pričakovati dovrsetka tudi poslednje formalnosti v najkrajšem času. Tudi naša pogajanja zaradi predvojnih dolgov so v ugodnem poteku. Kar opozicija v tem pogledu širi, je brez vsake podlage kakor je tudi čisto neosnovano govoričenje, da bi bila ratifikacija nettunskih konvencij od naših posojilodavcev postavljena kot pogoj posojila. Mi hočemo enostavno le svetu, v katerem nas izvestni nasprotniki klevečejo, ponovno dokazati, da smo miroljubna država, ki svoje mednarodne in sosedske obveznosti vestno in lojalno izpolnjuje ter hoče biti in tudi dejansko je fak-

Mussolini govori

2 uri razlaga zunanjo politiko. — Kaj je z Jugoslavijo. — Glej poročilo na drugi strani.

tor splošne politične in gospodarske konsolidacije demokratične Evrope. —

Ko je naš šef-urednik mimogrede vprašal, koliko važnost je polagati na razne memorandume radikalskih nezadovoljnikov, kakor se imenujejo, je g. minister odgovoril, da nekaterniki, ki so politični vojskovodje brez armade, ne morejo v ničem in z ničem kvarno vplivati na utrjevanje položaja sedanje vlade, tembolj ker se od njihove strani vodi borba samo iz malenkostnih osebnih pogledov, ki zlasti v takem času, ko se rešujejo za napredek in utrjevanje države tako važna vprašanja, ne morejo priti v poštev in sploh nikoln ne bodo prišli.

— Moram Vam tudi povedati, gospod šef, — je dejal g. minister v nadaljnjem poteku razgovora — da g. minister dr. Korošec uživa med nami in med celim našim narodom ne samo največje spoštovanje in ugled, nego i največjo ljubezen. Moremo se šteti srečne, da imamo dr. Korošca, ki s svojim velikim znanjem, vestnostjo in delavnostjo ter po svojem distingviranem nastopu in diplomatičnih sposobnostih utrjuje naš ugled in je vse svoje izkušene izredne moči postavil v službo naši državi baš v tako važnem momentu. Moremo čestitati i Vam i sebi. —

Proti koncu razgovora je g. minister omenil še vzorno delovanje naših slovenskih samouprav, o katerem se je imel priliko prepričati. Potem ko je naš glavni urednik omenil, da naše samouprave rabijo v prvi vrsti denarja, denarja in zopet denarja ter temu primerne razširjenja svojega delokroga ter možnosti vsestranske inicijative za povzdigo Slovenije, se je g. minister ljubeznivo poslovil in odšel v svoj vagon.

Naš poslanik pri Venizelosu

v Atene, 5. junija. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanskega poslanika v Atenah je včeraj, kakor se govori, na lastno željo sprejel Venizelos v avdienci. Ta sestanek je zato posebno pomenljiv, ker je po dolgem času prvi sestanek grških in jugoslovanskih državnikov, ki se niso sestali, razen stikov, ki so neobhodno potrebni. Pri sprejemu častniških zastopnikov je Venizelos označil kot glavno nalogo grške vlade, da se ustvarijo dobri odnosi z Anglijo, Francijo in Italijo. Razmerje z Italijo je po zaslugi zunanjega ministra Mihalokopulosa, s čegar zunanjo politiko se Venizelos popolnoma strinja, postalo zelo prišerno. Venizelos upa, da se bo v kratkem sklenila s Turčijo pogodba, posebno ker sedaj med Turčijo in Grško ni nobenih diferenc. — Z ozirom na plebiscit, ki so ga republikanske stranke predlagale rojalistom, da se ugotovi oblika vladavine še pred novimi volitvami v parlament prihodnjega jesen, želi republikanske stranke, da se sestavi koncentracijska vlada, v kateri bi bili zastopani tudi rojalisti, in bi njihov predsednik Caldaris imel prevzeti notranje ministrstvo. Rojalisti so bili tudi pozvani, da predlagajo vojnega ministra, ker mora dati njegova osebnost jamstvo, da armada ne bo vplivala na ljudsko glasovanje.

Sprememba praške vlade

v Praga, 5. jun (Tel. »Slov.«) Kakor doznava Vaš dopisnik iz zanesljivega vira, je finančni minister dr. Engliš podal demisijo. Dr. Engliša hočejo še odvrniti od tega koraka, da bi ga pripravili do tega, da bi šel na dopust iz zdravstvenih razlogov za nedoločen čas. Med tem bi ga zastopal njegov dosedanjí prezidijalni šef, pooblašeni minister dr. Vlado. Kriza v finančnem ministrstvu ima očividno svoj vzrok v političnih diferencah v koaliciji, posebno pa v nesporazumih radi dr. Engliševe tendence, ki hoče štediti. Tako se dr. Engliš ni izjavil za to, da bi se dala sladkorni industriji subvencija 200 milijonov čeških kron radi zmanjšanja carine na uvoz sladkorne pese, dalje pa se je tudi izjavil proti temu, da bi se dovolila 1 milijarda čeških kron, ki jo je določil namestnik ministrskega predsednika dr. Šramek za noveliranje socialnega zavarovanja. Obenem se čuje tudi o tem, da namerava podati demisijo notranji minister dr. Černy, ki pa je določen za deželnega predsednika na Moravskem.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročitju. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček, račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Trgovska pomočnica
išče službo v trgovini z mešaním blagom. Več pove Jerne Hae v Potoku, p. Šmartno v Tuhinju.

Službodobne

Hlapca h konjem
starejšega, z dobrimi spretnostmi, išče hotel Štrukelj.

Kravarja

samskega ali oženjenega sprejemem. »Ribič«, Bistra — Borovnica.

Snažilca pribora

(Besteckputzer) mladega, pridnega fanta, išče Hotel Štrukelj.

Kuharica

poštena, skrbna, zvesta gospodinja, ki razume tudi vrtnarstvo in gospodarstvo, se takoj sprejme v župnišče z malim gospodarstvom. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5124.

Mesarski pomočnik

in več prekajevalec, dober, samostojen, dobi stalno službo. Plača po dogovoru; nastop takoj. — Naslov v oglašnem odd. »Slovenca« pod št. 4967.

Stanovanja

3 dijakinje in 1 soliden gospod se sprejme na stanovanje s celo oskrbo. Ponudbe na upravo Maribor.

Komfort. stanovanje

4 sob z vsemi pritliklami, se takoj odda na Miklošičevi cesti (Vzajemna posojilnica). Informacije in ogled ob delavnikih med 2. in 4. uro popoldne pri dr. Oblaku.

2 podstrešni sobi

v sredini mesta, se odda takoj. — Poizve se na praznik med 12. in 2. uro popoldne. — Naslov v upravi »Slov.« št. 5135.

Zasluzek

Sijajen zaslužek
nudimo vsem potnikom, ki obiskujejo privatne stranke po deželi. Dober predmet — majhna kavčija. Osebo predstaviti: Specialimport, edina veletrgovina z oljnatimi slikami, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4.

Kupimo

Gradbenega lesa in desk
različnih dimenzij potrebujemo 3 do 4 vagone. Ponudbe poslati na Stock Cognac Medicinal, Požega, Slavonija.

Posrestva

Posestvo
pri Ljubljani kupim takoj. Ponudbe: Ljubljana, poštni predal 283.

Mlin

ali tudi žago želim kupiti v mestu ali blizu mesta v prometnem kraju. Naslov v upravi Slovenca pod št. 5048.

Vnajem

Večja branjarja

ob prometni cesti in industrijskem mestu, s celim inventarjem in prostim stanovanjem, se takoj po nizki ceni da v najem. Vprašati pri upravi Maribor pod značko 13.000 Din.

Gostilno

vzamem v najem in tudi na račun s 1. jul. t. l. Cenj. ponudbe z označbo najemnine in kraja s prometom na naslov: Svec Franc, gostilničar, Kolbiče, p. Dubrovnik.

Obič

Vrvarske izdelke
najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni v Jugoslaviji: Tovarna motovza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani. Komisijska zaloga: Franc Palme, Ljubljana, Gosposvetska c. 7; Celje, Cankarjeva 7 in Maribor, Koroška 8.

Dežnike

popravlja in izdeluje nove Ivan Pavlin, Razpotna ulica 6, Trnovo.

Otomane

630 Din, povzette 40 več, v zelenem ali rdečem goblenju. Pri večjem odjemu za hotele in prenočišča še popust Solidno delo. — Rudolf Sever, tapetnistvo, Marijin trg 2.

Prijetno bivanje

Vam nudi lepo slikano in pleskano stanovanje, katero naj Vam preskrbi trdka Josip Marn, Dunajska cesta 9, pleskarska in slikarska delavnica.

Prodamo

10 hektov vina

se prodaja. Cena Din 450 za liter. Vpraša se Jernejeva cesta 8, pritličje, Spodnja Šiška.

Brek voz

za 10 oseb, v najboljšem stanju, po nizki ceni prodaja Fran Wisjan, ličar in sedlar v Ljubljani, Kolodvorska ulica 25.

Razno

Slike za legitimacije
izvršuje najhitreje fotograf HUGON HIBŠER, Ljubljana, Valvazorjev trg. 2583

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Lanene tropine

in druga krmila nudi najceneje A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24 veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

Žima

najboljša in najcenejša pri **M. Masteri**

tovarna žime

Strazišče pri Kranju.

Bučke poceni!

L. Vilhar
urur
Ljubljana
Sv. Petra c. 36

Najboljši koks

Čebin, Wolfova 1/2

KUPUJEMO zlato, srebro, platin in plačamo

1 srebrno krono Din 8'60, 2 srebrni kroni Din 7'20, 5 srebrnih kron Din 18'-. Prevzamemo tudi vse druge kovine in plačamo »gobole«. — Iskra za letenje dragih kovin, Sn. Šiška, Sv. Jernejeva cesta št. 8.

Kupim večjo množino

starih uteži
po 20 kg. Lovro Rozman, special. delavnica tehnic, Ljubljana, Pred prulami 5.

Kupim rabljene, dobro ohranjene

mizarske stroje
Ponudbe na upravo pod »Mizarski stroji« št. 4716.

Gospodinja - Poskusite

Plamen
idealno sredstvo za podžiganje drv in premoga. Zahtevajte PLAMEN pri Vašem trgovcu.

Krapinske Toplice

blizu Zagreba ležijo s sigurnim uspehom protin, išias, revmo, ženske bolezni itd. V pred- in posezoni znatno znižane cene in ceno pavšalno zdravljenje za 20 dni 1250 Din. Avtobus na postaji Zabok ter direktno iz Zagreba in Rogaske Slatine. Popusti na železnici, novi restavracije, blatne kopeli ter z oglednevo kislino, popolni komfort itd. Sezona april-oktober. Prospekte razpošilja kopališka uprava.

Proda se zelo ugodno dvosedežni

Wanderer-auto

Voz je v dobrem stanju in s skoraj novo gumo. Vpraša se pri upravi tega lista pod števil. 5100.

Inserirajte

v

'Slovincu'!

Spalnice

in vse drugo pohištvo v najmodernejšem slogu izdeluje mizarska trdka

Jakob Skrbinc,

vižmarje, St. Vid nad Ljubljano

Solidne cene! Garantirano blago! Pav. E

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam tužno vest, da je danes moja ljubljena soproga, predobra mamica

Alojzija Samec roj. Špendal

po daljšem trpljenju mirno zatisnila trudne oči v večno spanje. Na pokojnišnico željo bo truplo prepeljano iz tukajšnje bolnišnice v njen rojstni kraj na Polje in bo v sredo 6. junija ob 10 dop. pri cerkvi na Muljavi položeno k večnemu počitku. Blagi duši — blag spomin!

Ljubljana - Polje, dne 4. junija 1928.

FRAN SAMEC, šol. uprav.

»Malo let je živel, pa je veliko preživel.« (Mod.)

Zalostni, žalostni, toda udani v Stvarnikovo voljo naznanjamo, da je naš ljubljani sin in brat

IVAN PORENTA

godbenik Kraljeve garde

po kratki bolezni dne 1. junija ob 10 dopoldne — pokrepčan s Telesom Gospodovim — v 26. letu starosti prestopil vrata večnosti. — Pogreb se je vršil 2. junija ob 4 pop. v Belgradu. Iskreno se zahvaljujemo: Prečastitemu gospodu duhovnemu tolažniku, plemenitemu gospodu šefu - zdravniku in blagim sestram vojne bolnice za njihovo veliko in usmiljeno pomoč, pokojnikovima osebama, nesebičnima prijateljema in kolegom: gospodu Gartnerju in gospodu Perkotu, nadalje višji vojaški komandi, njenim gg. častnikom in podčastnikom, kakor tudi vsem gg. godbenikom Kraljeve garde za njihovo viteško ravnanje in častno spremstvo na Ivanovi zadnji poti.

Srčna hvala vsem, pa iskrena prošnja Vam, ki pravite, da ste ljubili lepega mladeniča visokega čela in globokih oči, pa modrostno redkih besedi: Skažite pokojniku še višjo ljubezen: Molite zanj in zanj darujte! - Kdor namreč usmiljenje skaže, najde tudi sam usmiljenje.

Ljubljana, dne 5. junija 1928.

Ivan in Marija Porenta, starši. — Marija, Milka, Frančišek in Viko, sestra in brata. — Hela Marčunova, zaročenka.

Tužnim srcem naznanjamo, da naju je nenadoma za vedno zapustil naš iskreno ljubljani soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

ALBIN BERGANT

višji policijski stražnik v pokoju

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek, dne 5. junija t. l. ob 5. uri popoldne iz javne splošne bolnišnice na pokopališče na Viču.

Ljubljana - Vič, dne 5. junija 1928.

IVANKA BERGANT roj. OGRIS, soproga. — JANKA, hčerka. In ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Najboljše

nabavite nogavice, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, srajce, gumbje, vezenino, čipke, edino le pri

Jos. Petelincu

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

»Zamašite si rano s snegom, da vam ne oteče ustnica in pojdiva k sanem.« — Tačevski ga je prijel pod pazduho in ga peljal k Bukojemskemu. Ti so ju gledali molče in začudeno; bili so hkrati nevoljni in na tihem škodoželjni. Jacek pa je v njihovih očeh zelo zrastle kot izkušeni sabljač in predvsem kot brezhiben kavalir. Morali so priznati, da se razume na vljudnost in ima nastop, kar pa njim ni bilo dano.

»Kako se imaš, Stah?« je vprašal Matevž.

»Dobro,« je odgovoril Ciprianovič, »lahko bi šel domov peš, a se bom rajši peljal.

Tačevski se je vsedel poleg voznika in mu rekel:

»Gremo v Virombki.«

»Kam?« je vprašal Ciprianovič.

»K meni na dom. Ne morem vam sicer nuditi posebnih udobnosti, a kaj za to? V Belčončki bi se gospe hudo prestrašile. Pri meni pa čaka gospod proš Vojnovski in vam takoj obveže rane, kakor je treba, saj zelo dobro razume ta posel. Tudi vaši konji lahko počakajo pri meni in potem lahko odidete, kadar boste hoteli. Prošta tudi naprosim, naj gre v Belčončko in čim previdneje obvesti gospodo o dvoboju. Seveda bodo vsi debelo gledali in se jezili. Ne pozabite zato pozneje omeniti, da ste me sami pozvali na sabljo.

»Seveda, to porečemo. Saj smo sami krivi. To povem vsem in gospodje Bukojemski storijo seveda isto.«

»Jaz tudi! Joj! Dobro ste nam posvetili, da bi vas strelal.« je zastokal Marko.

Virombki so bili blizu, kmalu so prišli tja. Prošt jim je že pri prvih hišah pritaval skozi snežene zamete nasproti. Bil je v skrbeh, ker ni vedel, kako se je stvar končala in ni mogel zdržati v hiši Tačev-

skega. Jacek je skočil s sani in stekel k njemu. Tudi proš je pospešil korak in mu zaklical že oddaleč:

»No, kaj je s teboj, ali si cel?«

»Prišel sem gospodo,« je odgovoril Jacek.

Stari duhovnik se je rahlo nasmehnil, a se je takoj zopet zresnil, ker je zagledal v sanah krvaveče oči Bukojemske in Ciprianoviča.

»Ali si premagal vseh pet?«

»Sem, vseh pet.«

»Ni mogoče!« — Nato je vprašal ranjence: »Kaj je pa z vami?«

Ti so dvignili v pozdrav čapke vsi razen Marka, ki ni mogel gibati ne z desno, ne z levo roko, ker je imel nalomljeno ključnico. Vzdihi je samo: »Dobro nam je zasolil, vsa čast mu!«

»No, saj ni tako hudo,« je pripomnil drugi.

»Bog ne daj, da bi bil kdo izmed vas nevarno ranjen! Pojdimo brž domov, da vas takoj pregledam.«

Prošt je poslal sani naprej in je s Tačevskim pohitel za njimi. Prvi hip je molčal; bil je ves blažen. Nato je vesel rekel Jacku: »Daj, da te objamem. Polne sani si pripeljal, kakor da bi šel po snope!«

Tačevski mu je poljubil roko: »Saj so sami to hoteli, prečastiti! Jaz nisem kriv!«

Prošt mu je bil že položil roko na glavo, kakor da bi ga hotel blagosloviti, a se je kmalu spomnil, da mora zadostiti še svoji duhovniški dolžnosti. Odtegnil mu je roko in resno pripomnil: »Pa nikar ne misli, da te pohvalim. Na svojo srečo jih nisi ti izžival in to ti zmanjša tvojo odgovornost, a greh vendarle ostane greh!«

Prišla sta na dvorišče. Jacek je takoj poklical edinega hlapca, ki ga je še imel, in hitela sta z voznikom vred pomagat ranjencem s sani. Vsi so lahko sami ven skočili, samo Marko tega ni mogel storiti in so ga morali peljati pod pazduho. Kmalu so se vsi zbrali v sobi, ki je že bila po tleh postlana s slamo. Tačevski je pripravil tudi svojo posteljo. Pokrita je bila z belo oguljeno konjsko kožo, druga odeja pa je

ležala pod vzglavjem mesto blazine. Poleg mize na oknu je ležal s pajčevino zgneten kruh, po kratkih pojmihi najboljše sredstvo za ustavljanje krvi. Prošt je prinesel tudi različna domača mazila.

Stari gospod je slekel suknjo in večje ogledoval rane. Videl jih je že na tisoče in kot star vojak je prekašal v spretnosti marsikaterega mazača. Delo mu je šlo hitro od rok, kajti vsi razen Marka so imeli samo lažje praske. Obvezovanje ključnice je zahtevalo seveda največ časa. Po končanem opravljenju je župnik globoko vzdihnil in olajšano sklenil svoje okrvavljene roke.

»No,« je rekel, »saj ste se vsi, hvala Bogu, prav dobro izmazali! Zdaj vam bo že lažje pri srcu!«

»Strašno sem žejen!« je rekel Matevž Bukojemski.

»Saj lahko pijete, kolikor hočete, ne bo vam škodovalo,« se je odzval proš. »Jacek, reci, naj prinesejo vode!«

Matevž se je mukoma vzpel: »Kaj, vode?« je vprašal s slabotnim glasom.

Marko, ki je ležal vzporedno v Jackovi postelji, je zastokal: »Prečastiti gospod si menda najprej roke umije?«

Jacek se je obupno ozrl na prošta, a ta se je nasmehnil in rekel: »To so pogumni vojaki! Tudi vino lahko pijete, a samo zmerno.«

Tačevski ga je potegnil za rokav v bližnjo sobo.

»Prečastiti,« je zašepetal. »Kaj naj počnem? Šrambo imam prazno, klet tudi, dasi si vsak dan tesneje zatezam pas. Kje naj vzamem vino? Nič ga nimam pri hiši!«

»Zato ga imam pa jaz,« je rekel starček, »naročil sem ga bil pred najinim odhodom; sedaj je že tu. Če ga bo pa premalo, pošljem voznika po novo zalogo k pivovarnarju v Jedlino. Kar natoči jim, da se po teh neprilikah malo pokrepčajo.«

• Sodobna medicina seveda ne more priporočati te nesnage, ki lahko rano okuži.

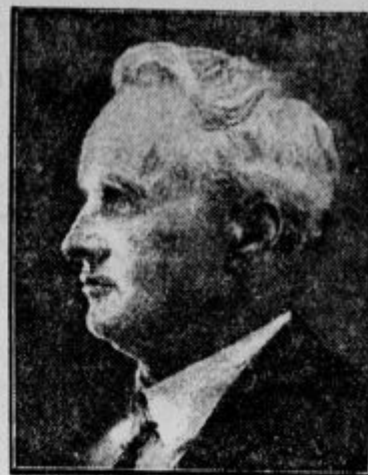
Sve1 v slika6

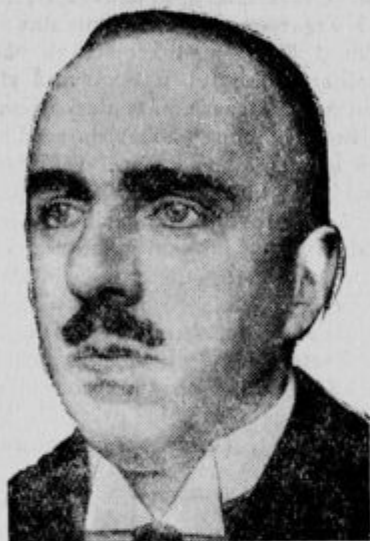
Primo de Rivera,
diktator Španije, ki namerava baje v avgustu, po
svoji poroki, odstopiti.

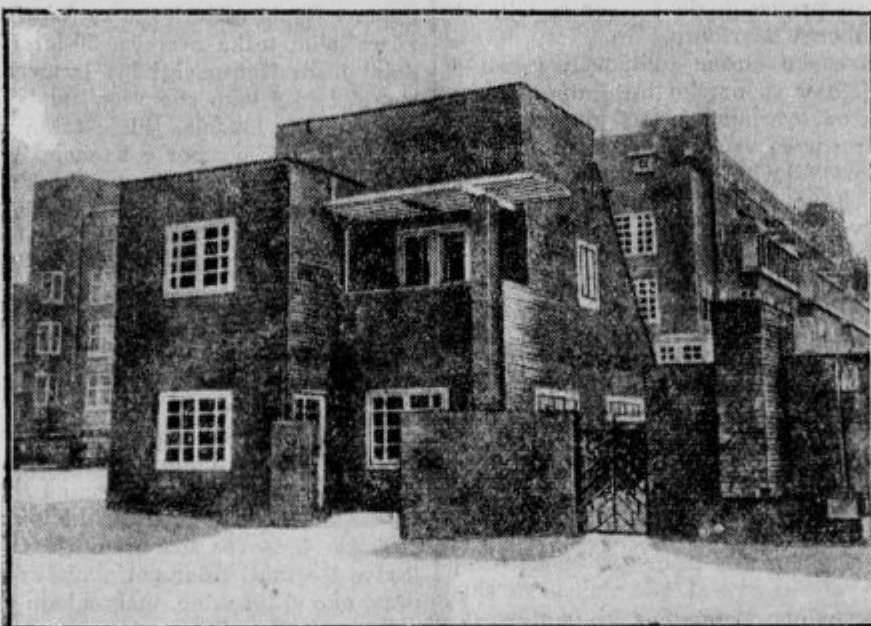
Iz madjarskih demonstracij proti trianonski mirovni pogodbi
ob priliki bivanja angleškega lorda Harmswortha v Budimpešti.

Lars Hanzen,
škandinavski pisatelj in polarni raziskovalec, ki
se tudi pripravlja na rešilno ekspedicijo v pomoč
Nobilu.

Ministerial, ravnat. Posse,
čef nemske delegacije, ki je odpotovala v Pariz
k nemško-francoskim trgovskim pogajanjem.

Znak ogromnega prometa ob priliki amsterdamske olimpiade:
poštno poslopje, ki je bilo postavljeno nalašč za olimpijske posle v kompleksu amsterdamskega stadiona.

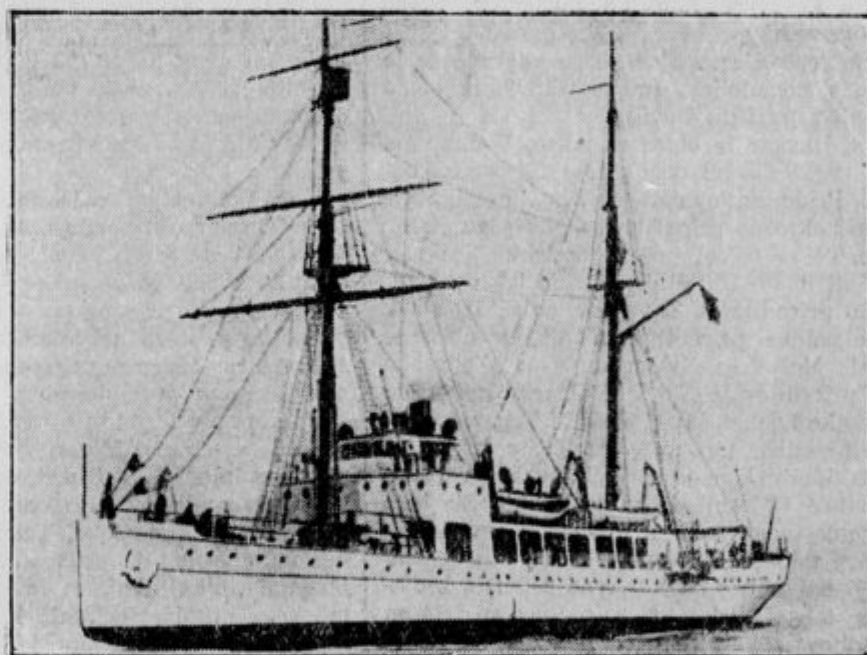
Andrade,
urugvajski mulat, eden najboljših nogometnih
igralcev na svetu, ki vzbuja v Amsterdamu po-
seбно pozornost.

Najboljše angleške voznice z motornim kolesom,
lanske zmagovalke na motorni dirki po Angliji, so se podale pred kratkim na kontinent
in prispele v Berlin.

»Odkar se poznavam, še
nisem čula od tebe no-
bene besede o kaki pa-
metni stvari.«
»Seveda, saj sva govo-
rila vedno le o tebi.«

Ameriška obrežna stražna ladja »Nordland«,
se je odpeljala na 7 mesečno polarno potovanje z nalogo, obiskati vse obrežne naselbine
v svrhu rešitve raznih pravnih sporov; kapitan ladje fungira kot sodnik.

Ivan Sadar¹:

Na Žalostni gori (Slika.)

Nepregledna procesija. Dolina je prečr-
tana s pisano množico. Iz grač prihajajo
nove vrste. Vse gre na Žalostno Goro.

Odkod?
Iz nič vstajajo in gredo. Par za parom.
Neskončna procesija.

Kam?
Na svete stopnice, na Žalostno Goro in
po drugi strani v veselje ali v neveselje.
Kdo bi mogel popisati to množico, ki je
niti prešteti ni moč. Pisana je silno, silno!
Eni se drže po konci, drugi so vpognjeni od
komaj vidnega bremena, tretji skrivajo pod
skrbno obleko umazano telo, morda tudi du-
še. Tako gredo na Goro.

Predno se pride na vrh, zastavijo ro-
marjem pot svete stopnice. Tu se začne, tu
prav za prav. Milijoni gredo preko njih na
Goro, katere vrh je zakrit v temo in noč. Le
cerkev se nekoliko razloči iz temine.

Čudna je ta skrivnostna Gora. Na eni
strani vsa v črni senci, na drugi vsa v mo-
tnjavi svetlobi zahajajočega, vedno zahajajo-
čega solca. Na sredi pa so svete stopnice, ki

vodijo naravnost v cerkev. Vendar so še dru-
ga vrata, ki vodijo ven, ne vem kam.

Nepregledna procesija! Od neskončnosti
v dalji se vije v neskončno temo na Gori. Za-
lostna Gora.

Pred svetimi stopnicami se došleci dele.
Nekaj jih gre v temo. Ti so se prismehtjali
do stopnic. Bog ve, zakaj so prišli? Morali so
priti.

Drugi gredo na levo v polmrak. Ti so
resni, polni ponosa in morda tudi napuha.

Tretji pa gredo naravnost naprej. Tem je
pot na Žalostno Goro — vsi ljudje jo imenu-
jejo tako — sveta. Svete stopnice: Tisoče ust
vas je že poljubilo; milijoni, milijoni!

O kako so srečni. Tu notri, na svetih stop-
nicah je mir, tu notri gore tri svetiljke.

Prva obseva božjepotnike, ki ravnokar
vstopajo; obseva tudi poslikane stene. Na
desni je slika Kristusova, ko poti krvavi pot.
Poti ga, da bi pač verovali vanj in ga molili.
Na nasprotni steni vidimo, kako prisega sv.
Peter: »Resnično, ne poznam ga!« Malo na-
prej bičanje in na desni spet Pilat: »Vem,
verujem, da je Sin božji, ali — Jaz sem ne-
dolžen!«

Romarji na prvi stopnici: Premišljajo na-
slikane prizore, trkajo se na prsi, molijo, pro-
sijo, gredo dalje...

Druga luč. Jezusa s trnjem kronajo, mu
nalože križ, sreča žene, pije žolč.

Romarji jokajo in poljubljajo svete stop-
nice in se ključijo pod težo življenja. Krep-
čajo se, kot bi sesali iz svetih tal novo moč,

kot bi jih svežila kri Kristusova iz stene, ka-
kor sveži pomladni dež pestrobojne travnike.

Ne vsi! Lej mladeniča, ki je vstal in se
hoteg povzpeli hitreje kvišku. Moj Bog, padel
je tu na svetih stopnicah. Solza mu je prišla
v oko; ponižno je spet pokleknil, se ozrl v
Kristusa kronanega in šel dalje po golih ko-
lenih.

Vstala je mladenka in se zagnala dalje;
padla je na svetih stopnicah; ponižana in
osramočena se je kesala in ponižala in šla
dalje po nagih kolenih.

Vstala je mati, ki je bila noseča Moj Bog,
če pade! Trpelo bo še nerojeno dete... Po-
prišla je je za zid in zdrnila na kolena.

Vstal je mož. Vse prepočasi je šlo na-
prej. Preril se je nespodobno skozi gnečo in
pobegnili skozi stranska vrata. Ko jih je od-
prl, se je zaslislal iz strašne tmine oduren
smeh. Vrata so se spet zaprla in šlo je po-
časi naprej.

Tretja luč je osvetljevala kri, križ, smrt
in grob našega Gospoda.

Pobožnost je postala silna. Sklanjali so
se romarji, molili, vzdihovali. Naslednji so
dvigali s svetih stopnic na svojih ustnicah
kri prednikov, obračali svoj obraz k svetim
podobam ter tako kazali Križanemu žrtvo-
vano kri.

Bili so vmes slabiči, ki so omahovali in
padali; a bili so na kolenih; zato so bili pad-
ci manj nevarni. Soromarji so jim pomagali
in jih podpirali za pod pazduho; šli so naprej
in so v veselju pozabili vse minljive bolečine.

Vrhu stopnic so ozka vrata; peljejo v raz-
širjen prostor, kjer stoji križ zmage. Tudi tam
je že izginilo mnogo oddelkov. Bil pa je pro-
stor ves svetel, ves lep, ves napolnjen z ve-
seljem. Odtod vodijo vrata v cerkev, k pre-
stolu...

Svete stopnice! Zaradi vas se imenuje ta
gora »Žalostna«. Omite ste s krvjo in solzami,
obrisane z ranjenimi koleno. Slike na steni,
vse ste preprežene z neslišnimi vzdihli, tri
luči na stropu, iz samih molitev so sestav-
ljeni vaši pisani žarki. In kaj dela množica
zunaj?

Oni, ki tavajo na temni strani, so polni
veselja in zadovoljstva. Pri sebi imajo vse
polno jedi, imajo denar, imajo zabavo, imajo
svoje ognje, pri katerih se grejejo. Minljivi
ognji!

Oni, ki so v polsenci zahajajočega solca,
oni so čemerni in mislijo in spletajo iz redkih
večernih žarkov goste mreže. Sproti se jim
trgajo niti in se prepirajo med seboj. Drug
drugega love v svoje slabe mreže; tu pa tam
se celo smejejo samim sebi.

Le malo jih je, ki si skušajo splesti vrvi
in se dvigniti navzgor proti vrhu gore. Ognja
si ne prižigajo, češ: ne rabimo ga, saj sije
solnce.

Svete stopnice in pot na levi in desni:
Odtod se gora imenuje — žalostna. Na vrhu
pa je cerkev in svetel mrak. Ni poti nazaj.
Na oni strani je prepad, velik kakor dve več-
nosti in lep svetel je na pol, na pol pa grd
in temen, Edino tja in nikdar z gore.

¹ To lepo sličico smo ponatisnili iz rokopisne
literarne zapuščine pokojnega Ivana Sadarja, ki
smo ob drugi obletnici njegove smrti objavili v
»Slovenec« št. 126 od 3. t. m. (Za duha in srce)
spomin na njegovo osebnost in leposlovno delo.

Mussolini odgovarja . . .

v Rim, 5. jun. (Tel. »Slov.«) Današnja seja Italijanskega senata, na kateri se je s splošno napetostjo pričakoval govor Mussolinija, je nudila sliko zelo velikih dni. Diplomatski kor je bil na seji skoro polnoštevilno zbran. Na ministrskih klopih so bili prisotni vsi ministri in vsi državni podtajniki. Ko je vstopil Mussolini, so ga živahno pozdravljali. — Sejo je otvoril Tittoni, nakar je prvi dobil besedo senator Cipico, ki je govoril o proračunu za zunanje stvari. — Govor Mussolinija, ki ga je bral iz natančno pripravljenega rokopisa, je trajal skoro dve uri. Posamezna mesta je Mussolini podčrtal s pondarkom. Njegov govor obsega odnose Italije do vseh držav. O odnosih z Nemčijo je rekel Mussolini: Odnosi Italije do Nemčije so pristrani. Z Nemčijo ima Italija pogodbo o sporazumu in razsodiščih ter trgovinsko pogodbo.

Odnosi med italijanskim in nemškim narodom bi lahko bili neskončno boljši, če ne bi skoraj naravnih simpatij od danes ne motilo delovanje nekaterih neodgovornih krogov, ki stavljajo nepravilno zahtevo, vmešavati se v notranja politična vprašanja naše države. Odnosi pa so se v zadnjih mesecih zboljšali.

S Francijo gre na boljše.

Odnosi s Francijo so se tudi zboljšali. Po najkločijšem trenutku francoske pogodbe z Jugoslavijo in italijansko-albanske zveze se je izvršil velik napredek na potu za razjasnitev politične stabilizacije odnosov med obema narodoma.

Mussolini je potem zelo temeljito govoril o tangerskem vprašanju.

O odnosih do Avstrije, je rekel Mussolini, da so diplomatsko korektni in da bi lahko postali pristrani, posebno če bi dobri volji Italije odgovarjala dobra volja Avstrije.

Zelo obširne so bile izjave Mussolinija o odnosih z Jugoslavijo.

Do Jugoslavije.

Glede odnosov z Jugoslavijo je rekel Mussolini: Prijateljski pakt z Jugoslavijo čaka že tri leta na ratifikacijo po jugoslovanskem parlamentu. Italija se ne sme vmešavati v notranja parlamentarna dogajanja te sosedne države, ne more pa tudi pustiti, da bi bila zunanja politika Italije odvisna od njih. Ugotoviti mora, da pogodba iz l. 1924 ni pospeševala prijateljskih odnosov med obema narodoma. Bilo bi brez koristi in nevarno, prikrijevati resnico. V mnogih jugoslovanskih krogih se vodi gonja proti Italiji na široki podlagi in tudi po osebah, ki so politično odgovorne. Razen tega se popolnoma napačno razumeva razmerje laistične Italije. Zadnji dogodki bi se mogli z diplomatskega stališča smatrati kot končani, ker Italija priznava dobro voljo Belgrade. V Jugoslaviji kažejo tudi odgovorni krogi sovrainost proti Italiji, ki meji na megalomanijo in otročarijo. Italija bo nadaljevala s svojo mirovno politiko proti Jugoslaviji, reči pa se mora, da vsi oni, ki hujskajo onstran meje, pozabljajo, da je Italija velik narod 40 milijonov prebivalcev, s katerimi je bolje izživati prijateljstvo kakor sovražnost. Po njegovem mnenju med obema državama ne more obstajati neurenjenost, temveč samo odnosi prijateljstva ali sovražnosti.

Svoje navedbe o Jugoslaviji je Mussolini končal tako-le: Bodi pameten in moder, predvsem ne veruje šepetanju antifašizma, ki hoče igrati svojo karto obupanja. Računajte na resničnost. Italija se ne protivi mirnemu razvoju Evrope, skušajte pa nas razumeti, da je Italija vedno pospeševala civilizacijo in je pod fašističnim režimom postala narod, s katerim je bolje živeti v prijateljstvu, kakor izživati njegovo sovražnost.

O odnosih Italije z državo Jemen je rekel Mussolini: Ta država se ne bo nikdar kotala, da je sklenila z Italijo prvo prijateljsko in

trgovinsko pogodbo. Dalje je Mussolini napovedal skorajšnji sklep prijateljske pogodbe z Abesinijo, ki bo po obisku Rastafarisa v Italiji omogočil posebno prijateljske odnose. S tem je izginilo nerazpoloženje, ki so ga hoteli ustvariti drugi interesirani krogi med obema državama.

Dalje je Mussolini poudarjal odlične odnose z državami južne Amerike in z Združenimi državami ter rekel: Kar se tiče Italijanov, naturaliziranih v Severni Ameriki, so postali pravno in faktično ameriški državljani in so s tem za Italijo inozemci. Omejujem se na to, da izrekam željo, da ostanemo zvesti svojemu izvoru.

Glede tangerskega vprašanja je Mussolini pozdravil ugodni uspeh, ki je bil dosežen na zadnji konferenci v Parizu.

Z Anglijo prijateljstvo.

Mussolini je nato poudarjal globoko prijateljstvo z Anglijo, ki ni omejeno samo na vladne kroge, temveč se širi že v širokih ljudskih masah. Italija vodi popolnoma samostojno zunanjo politiko. Ena izmed glavnih točk te politike je prijateljstvo z Anglijo, ki ne potrebuje nobenih posebnih protokolov, da se spopolni. Glede Rusije je rekel, da se trgovinski promet z Rusijo ni mogel razvijati boljše, ker bi Rusija rada kupovala na kredit, Italija pa ne more tako dolgo čakati. V letu 1925. in 1926. so bili znaki za politično pogodbo med obema državama, razgovori pa niso prišli preko preliminarjev.

Do Madjarske pristrani.

O pristranih odnosih z Madjarsko je rekel: Ne samo s stališča pravičnosti, temveč tudi v interesu Italije se mora uresničiti beljša usoda, do katere ima madjarski narod pravico.

Bolgarska v bodočnosti vedno bolj lahko računa na prijateljstvo Italije.

Glede Grške je izjavil, da, če bi se uredile grško-turške razmere, bi lahko Grška sklenila z Italijo enako pogodbo, kakor Turčija.

Glede Albanije zasleduje Italija samo ta interes, da bi albanska država, ki jo vodi Ahmed beg Zogu, vedno bolj utrjevala svoje edinstvo v notranjosti in svojo neodvisnost napram inozemstvu.

Mirovne pogodbe.

Glede mirovnih pogodb je izjavil Mussolini, da pogodbe niso večne in da pakt Društva narodov sam izključuje njihovo neomajnost. Mirovne pogodbe vsebujejo velika dejstva, katere nihče ne sme omajati. Na drugi strani pa imajo pogoje, ki bi se mogli redigirati in izboljšati. Mussolini je omenil svojo prejšnjo izjavo, da bo položaj v Evropi postal posebno interesanten v l. 1935 do 1940, ker bodo do takrat dozorele razmere, ki bodo ustvarile novo važno fazo za položaj raznih evropskih držav. Resnim zapletljajem se bo možno ogniti z revizijo mirovnih pogodb. Glede reparacij je poudarjal, da se splošno priznava potreba revizije Dawesovega načrta. Glede razorožitve je naglašal neuspehe pripravljene komisije, ni pa izključil, da bi se pred novim zasenjanjem med velesilami ne dosegli novi dogovori.

Končno je še navajal: Politični ustroj italijanske države je postavil Italijo takorekoč na dnevni red svetovnega interesa. Obrekovanja so se izkazala kot neresnična. Dasi nihče ne more prisiči, da je vojna končnoveljavno izginila s sveta, hoče Italija mir, ne more pa in ne sme zanemarjati potrebnih bojnih sil za svojo enotnost, neodvisnost in varnost. S temi smernicami Italija ni samo rešila svojega lastnega vprašanja, temveč je tudi v mednarodni politiki dosegla svojo vlogo, njena zvezda se na horizontu dviga.

Albanija si mnogo upa

v Zeneva, 5. jun. (Tel. »Slov.«) Na današnji dopoldanski seji Sveta Društva narodov se je v glavnem razpravljalo o albanski obtožbi proti Grški na temelju čl. 11. pakta Društva narodov »radi najresnejših kršitev mednarodnih odnosov«. Albanski delegat Frašeri je podrobno utemeljeval zahteve albanskih veleposelnikov, katerim je grška vlada odvzela zemljišče brez odškodnine ali z nezadostno odškodnino, ter se je dalje pritoževal, da se v severnem Epiru, ki meji ob Albanijo, albanskim manjšinam kratijo zagaranjane manjšinske pravice. Grški delegat Politis je to tožbo porabil očitno kot zaželjeno priliko, da je načel vprašanje, ali se sme Svet Društva narodov tajno nadlegovati z obtožbami po čl. 11., in ali ne spadajo take

pritožbe v redno manjšinsko postopanje Sveta Društva narodov. Polemika med obema državniki se je zelo poostila, posebno ker je Politis vedno znova poudarjal z lahko umljivimi opazkami, da je postalo obnašanje Albanije tako agresivno »šele od gotovega časa dalje«. Govoril je »o arogantnem obnašanju«, ki se ga je navzela Albanija napram Grški pred nekaterimi meseci. Poljski poročevalec, ki je določen za to vprašanje, je po debati izjavil, da mu ni mogoče takoj formulirati tozadnje končne zaključke, vsled česar se je morala ta točka odgoditi na poznejšo sejo. Koncem dopoldanske seje se je začelo posvetovanje o manjšinskem vprašanju v gornji Sleziji, ki pa je bilo potem odloženo na jutri.

Italijansko sodišče . . .

v Milan, 5. jun. (Tel. »Slov.«) Izjemno sodišče v varstvo države je v procesu proti 24 članom bivšega komunističnega izvršnega odbora izreklo danes izredno strogo razsodbo. Obsojenih je bilo 16 obtožencev, med njimi več bivših komunističnih poslancev, radi njihovega propagandnega delovanja, v ječo od 16 do 27 let. Poslanca Borin in Marchioro sta dobila najvišjo kazen 27 let in 4 mesece. Poslanec Gramsci 20 let, poslanec Riboldi 17 let, razen

tega pa so vsi dobili visoke denarne kazni ter so se jim odvzela uradna mesta in pridejo pod nadzorstvo. Stirje obtoženci pa so bili oproščeni.

Konflikt je končan

v Milan, 5. jun. (Tel. »Slov.«) Mussolini je pooblastil generala Bodrera, da sporoči belgrajski vladi, da je odgovor dr. Marinkovića na italijansko protestno noto vzel v vednost kot zadovoljiv. Italijansko-jugoslovanski konflikt se s tem smatra za končan.

Nobile zapečaten

v Kopenhagen, 5. jun. (Tel. »Slov.«) Iz Nuaalesund na Spitzbergih se poroča, da se je približno določil kraj, kjer se je »Italia« uničila, in sicer v severni smeri med 79 in 80 stopinjo in ne vzhodnejše, kakor ob 18 stopinji. To je nekako med Woodbay in Hinlooenovo cesto. Ti podatki so se ugotovili na podlagi leta »Italia« in smeri vetrov in njih moči, ki so jo imeli v petek dopoldne. Ko je prišla zadnja vest z »Italia«. Ozemlje, ki pride v poštev, je polno pečin in plazov, radi česar je pokrajina zelo težko dostopna. Brez dvoma se je zrakoplov razbil, radi česar je upanje, da je posadka še živa, zelo majhno. V ponedeljek so se podali iskat Nobilov zrakoplov Italijani na ladji »Braganza«. Posadka šteje 13 moških.

V ponedeljek ob 11. ponoči je sicer poročala neka ruska amaterska brezžična postaja, da je prejela od zrakoplova »Italia« brezžične klice, ki jih je prvotno dobro razumela, potem pa so bili naenkrat prekinjeni.

Čangsolin umrl

v London, 5. jun. (Tel. »Slov.«) List »Telegraph« poroča iz Tokia, da je glasom japonskega lista »Jiji Shimbun« danes ponoči v Mukdenu umrl maršal Čangsolin na ranah, ki jih je dobil pri bombnem atentatu.

Južne čete so prekinile premirje in zopet napadajo. Čete Čengtungfanga, ki stojijo na vzhodnem krilu, nameravajo preiti k južnim četam. V Tjencinu je umrl bivši kitajski predsednik Li Juangšung, ki je zapustil premoženja za 200 milijonov dolarjev.

Med nami in Dunajem

v Dunaj, 5. jun. (Tel. »Slov.«) Koncem prihodnjega tedna se bodo začela na Dunaju trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo. V zvezi s tem se tudi poroča v listih, ki stoje blizu vladi, da se bodo vršila obenem tudi pogajanja o ukinjenju vizuma potnih listov v prometu med Jugoslavijo in Avstrijo. Jugoslavija je itak pridobitev vizuma tako zelo olajšala, da je popolna odprava vizuma samo še zunanost, ki se lahko odpravi o priliki ojačanega prometa, ki se pričakuje v letnih mesecih pri obisku jugoslovanskih kopališč.

Dvignimo živinorejo!

v Belgrad, 5. jun. (Tel. »Slov.«) Konferenca živinorejcev je sprejela resolucije, v katerih pravi med drugim, da je potreba zbrati vse prirodne in strokovne moči za intenzivno in uspešno delo za napredek živinoreje, da je treba pri sestavljanju proračunov državnih, samoupravnih in zadržnih ustanov predvsem upoštevati potrebe živinoreje, da se morajo v našo carinsko, davčno in tarifno politiko sprejeti vse zahteve, ki so v zvezi z napredkom živinoreje. Vzroki male intenzivnosti naše živinoreje so v glavnem: 1. Priprosti in nezadostni pogoji prehrane in nege živine. 2. Pomanjkanje koristnega in umnega izbora. 3. Slaba zaščita bolezni. 4. Pomanjkanje kapitala in cenjenih kreditov. Delovanje žrebčaren se mora razširiti. Zadrage, ki se pečajo z živinorejo, je treba podpirati. Razdelitev države na razna področja glede pasem je treba spremeniti. Konferenca dalje predlaga, da se naj na državnem posestvu Belje ustanovi žrebčarna.

Radik. mladina za Vukičevića

v Belgrad, 5. junija. (Tel. »Slov.«) V Veliki Kikindi se je vršil velik shod radikalne mladine, na katerem so se sprejele resolucije, s katerimi se izreka ministrskemu predsedniku Vukičeviću popolno zaupanje in se pozivajo vsi radikali, da njegovo delo podpirajo.

Korošec dovolil shod KDK

v Belgrad, 5. junija. (Tel. »Slov.«) Deputacija KDK, obstoječa iz poslancev Pavla Radiča in Dušana Kosanovića, je danes obiskala notranjega ministra dr. Korošca in mu izrazila željo, da naj se shod v Osijeku odobri. Jamčila sta popoln red in mir. Notranji minister je takoj odobril, da se ta shod vrši. Posvetovanja voditeljev. Nocoj so se sestali v predsedništvu vlade voditelji koaliranih strank predsednik vlade Velja Vukičević, notranji minister dr. Korošec, Ljuba Davidović in trgovinski minister dr. Spaho. Razpravljali so o tekočih zadevah in o delu vlade.

Borzna poročila

Dunaj. Devize: Belgrad 12.5075, Kodanj 190.70, London 84.0625, Milan 37.4425, Newyork 710.70, Pariz 27.04, Varšava 79.67. Valute: dolarji 709.50, francoski frank 27.80, lira 37.50, dinar 12.45, češkoslovaška krona 21.0525.

Praga. Devize: Lira 177.75, Belgrad 59.40, Pariz 133, London 164.80, Newyork 33.745, Dinar: Newyork 176, Berlin 7.41, London 277.35.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 82.25, Zivno 112.40, Jugo 10.80, Alpine 43.60, Trbovlje 62.20, Kranj. ind. 40, Ruše 36, Mundus 194, Slavonija 1.53, Budimpešta (terminalska borza), 5. junija. Tendence čvrsta. Pšenica okt. 30.72, 30.82, zaklj. 30.72—30.74, marec 32.84, 32.88, zaklj. 32.82—32.84, rž okt. 26.60, 26.50, zaklj. 26.50—26.52, marec 28.49, 28.56, zaklj. 28.40—28.42, kornuza julij 25.24, 25.26, zaklj. 25.24—25.26.

Dunajska vremenska napoved za 6. junij.

Izpreneljivo vreme. V severnih Alpah nižja temperatura, potem pa vlažni, topli vetrovi.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Sejo je otvoril župan dr. Puc. Iz odseka za mestne vožnje je izstopil dr. Klepec, mesto njega je vstopil Dachs.

Župan je podal nato

predsedstveno poročilo.

Zbirka za Bolgare je narasla na 16.484 Din. Dalje je sporočil, da je finančno ministrstvo odobrilo proračun mestne občine, z opazko, da mora občinski svet s prihranki v posameznih postavkah pristediti kritje za primanjkljaj, ki ga proračun izkazuje.

Župan je prosil ministra za soc. politiko, da bi se odpisalo tam posojilo za zgradbo Delavske zbornice v znesku 1.800.000 Din. Sedaj je ministrstvo za soc. politiko odredilo, da naj mestna občina plačuje anuitete v poseben fond za socialne akcije mestne občine in je obljubilo, da bo še samo prispevalo. Deljansko mestni občini ne bo treba vrniti onih 1.800.000 Din. Mestna občina je dobila dovoljenje za posojilo 6.000.000 Din za zgradbo malih stanovanj, dovoljeno je tudi posojilo 15.000.000 Din za stanovanjsko akcijo.

Nettunske konvencije.

Župan je sporočil, da sta se oba večinska kluba bavila z njimi in sklenila, da pride ta zadeva pred dnevnim redom na vrsto. Pri njem sta bila socialisti Likar in Miklošič z zahtevo, da občinski svet protestira proti ratifikaciji nettunskih konvencij.

Občinski svetnik Tavčar predlaga nato v imenu obeh večinskih klubov

resolucijo:

da se ljubljanski občinski svet pridruži ogorčenju celokupnega naroda nad žalitvami Italije, kjer grdi in onečašča ime našega vladarja, zastavo in grb naše domovine, napadajo predstavništva naše države ter grešijo proti najprimitivnejšim obvezam korektnosti in lojalnosti. Vlada naj z energičnimi ukrepi zaščiti dostojanstvo naše države ter udeleži zadovoljstvo za nečuvne žalitve.

Kraljevska vlada naj pri obnovitvi prijateljskega pakta z Italijo in pri sklepanju pogodb, ki so z njim v zvezi, štiti tudi realno enakopravnost naših državljanov ter stalno čuva naše nacionalne in gospodarske interese, kakor tudi pri izvrševanju istih v prvi vrsti gleda na koristi naših državljanov.

Dr. Bohinjec razpravlja v daljšem govoru o situaciji, ki je dovela do nettunskih konvencij in o položaju, ki ga bo ratifikacija te konvencije povzročila. Lojalno priznava, da nettunske konvencije pomenijo v marsikaterem oziru ugodnost za našo državo. Ing. Gustinčič se ne zadovoljuje s predlagano resolucijo. Ostro napada SLS, ki stremi za preorientacijo naše države k Angliji. Predlaga posebno resolucijo, ki zahteva, da se naša država usmeri k Sovjetski Rusiji in sklene z njo prijateljsko pogodbo; napada SDS in njeno dvoletno vlogo, Socialisti Likar je mnenja, da nettunske konvencije niso v skladu z interesi našega ljudstva.

Podžupan profesor Jarc

izvaja, da je osnovni princip pri takih stvareh korist države prvo. Angličji imajo geslo: Prav ali ne prav, korist države je nad vsem. Občinski svet bi se moral izogibati demagogiji, ki se je že dovolj uveljavila zunaj in bi moral take zadeve, kot je ratifikacija nettunskih konvencij, obravnavati s stvarnega stališča. Predlagana resolucija vpoštevata položaj Jugoslavije v zunanje-političnem, diplomatskem in gospodarskem oziru. Če vpoštevamo geopolitično lego naše države, vidimo, da razen Jugoslavije in Češkoslovaške nima nobena druga država v Evropi z ozirom na njeno površino tako mnogo meja in toliko sosedov. Ze iz tega razloga je potrebno, da najdemo nekaj modus vivendi z Italijo. In potrebno je, da se Jugoslavija s Francijo nasloni na Anglijo in si tako vsaj nekoliko zagotovi svojo pozicijo v svetu.

Prepričan pa sem, da ni nobenega nasprotnika, ki ne bi bil v svojem srcu uverjen, da dr. Korošec neugodnega položaja Jugoslavije, ki jo sili k ratifikaciji nettunskih konvencij, ni zakrivil.

Za ureditev težkih notranjih razmer moramo slediti zgledu drugih držav, ki so si pomagale z velikim zunanjim posojilom. Ravno v Sloveniji so notranje razmere naravnost težke. Borze dela izkazujejo vedno večje število brezposelnih in gospodarske nazmere so brezupne. Slovenski narod je zunanje-politično mnogo žrtvoval, več kot Dalmacija, ki je odstopila le Zader. Odstopiti je moral tretjino svoje zemlje in sme zato pričakovati, da bo vlada okrepila njegov položaj, tako da bo zmogel tekmovala z italijansko ekspanzivnostjo. Od zunanjega posojila bo imela Slovenija mnoge koristi. Izvršena bo regulacija Ljubljane, gradile se bodo železnice in ceste — med temi je zlasti važna savska cesta iz Zagorja v Ljubljano. Gotovo je, da bodo imeli od tega največ koristi tisti sloji, ki jih zastopa inž. Gustinčič, ki sedaj toliko govori proti inozemskemu posojilu.

Resolucija je bila nato sprejeta z vsemi proti trem glasovom, v istem razmerju je bila odklonjena resolucija inž. Gustinčiča.

Poročilo finančnega odseka.

Tavčar poroča najprej o nakupu in premestitvi municijskih skladišč v Nadgorico za Soteškim hribom. Proti ugovorom komunistov in socialistov je bilo sklenjeno, da se potrebna zemljišča nakupijo, proti onim posestnikom pa, ki se bodo upirali, se uvede razlastitveno postopanje.

Za napravo novih kanalov in ponikovalnic namame mestna občina posojilo 3.500.000 Din.

Mestnemu vojaškemu uradu se nabavi novo pohištvo, na centralnem šolskem vrtu pa se napravi nova šupa.

Občinski svet je sklenil dalje najetje 15 milijonskega posojila za razširjenje mestne elektrarne in za zgraditev upravnega poslopija mestne elektrarne. Posojilo se bo amortiziralo iz dohodkov elektrarne.

Občinski svet je odobril dalje računski zaključek Kreditnega društva mestne hranilnice.

Mestna občina bo na predlog odseka zainteresirala vse javne žitelje, državo, oblastno samoupravo in OUZD za ustanovitev protituberkuloznega dispanzerja v Ljubljani. Naprosila bo OUZD, da ji odstopi primerne prostore za namestitev začasnega dispanzerja.

Za šolsko polikliniko se rezervira primeren prostor v novi stanovanjski hiši na Poljanski cesti ali pa v sedanjih prostorih mestne zastavljalnice.

Samostojni predlogi.

Podžupan prof. Jarc prečita več samostojnih predlogov, med njimi predloge ob. svet. Olupa o napravi železne brvi čez Gruberjev prekop, o zgradbi nove ceste med Ižansko cesto in Trnovini ter o zgradbi dveh mostov čez Ljubljano in Msti. graben, dalje predloge dr. Jeriča o racionalnejši in boljši preskrbi mesta z mlekom, o rešitvi vprašanja Rimskega zidu na Mirju in o zaokrožitvi vodovodnih ceví blizu Tržaške ceste. Občinski svetnik dr. Ravnihar je stavil večje število predlogov o regulaciji mestnih ulic.

Za postavitev kantine v »Delavski koloniji« pa je dobil dovoljenje Čilenšek Rudolf.

Demontiranje železniških voz. Na težen-skem premikalnem kolodvoru se v prav velikem obsegu vrši demontiranje starih, neporabnih železniških voz. Dosedaj je bilo demontiranih 55 voz; približno 500 jih pa še bodo. Se uporabni deli pridejo v tukajšnje delavnice, neporabni deli (lito železo) pa v Vel. Bečkerek. Vse ostali material se pošlje v Zenico. Pri demontiranju je zaposlenih veliko pogodbenih delavcev, ki razbijajo stare vozove z vso silo. Razumljivo je kajpak, ako pride pri tem do manjših nezd. Predvčerajšnjim je priletel 27 letnemu ključavničarju Mohorku iz Pobrežja kos klada s strašno silo v prsni koš, da je moral takoj v bolnico, včeraj pa se je kos železa zapilil v vrat 19 letnemu Kovaču Jerneju iz Studencev, ki so ga tudi prepeljali v bolnico.

Upokojitev starih delavcev v železniški delavnici v Mariboru. Kako smo zvedeli iz zanesljivega vira, je uprava delavnice dobila poziv, naj tekem enega leta upokoji okoli 250 najstarejših delavcev, a na njih mesta sprejme polagoma nove moči.

Delo se je zopet pričelo v lajtersperski opelkarni Dervušek. Po pogajanjih med lastnikom opelkarni in posebno komisijo, predlagano od »Delavske zbornice«, je prišlo do sporazuma glede delavskih med, nakar so delavci zopet pričeli delati.

Gozderji in strapac čevlji I a kvalitete. Karo, Maribor, Koroška 19.

Celje

Člani in prijatelji kršč. soc. organizacij se udeležijo procesije na Telovo v skupini neposredno za državnim uradnistvom. Prosimo jih, da se zbero pred procesijo na prostoru pred Glasbeno matico.

Dodelitev novih mestnih stanovanj. V ponedeljek zvečer je imel sejo finančno-gospodarski osek mestne občine, na kateri se je dodelil vsa po mestni občini poslednji čas zgrajena stanovanja raznim posilcem. Kakor znano je mestna občina adaptacijo starega dvorišnega poslopja pri »kroni« pridobila 10 lepih, higiensko neoporečnih stanovanj. Enako je z adaptacijami v stari gimnaziji pridobilo mesto dvoje zelo lepih stanovanj. Mislimo, da je pridobitev 12 lepih stanovanj tekem par tednov najzgovornejši dokaz, da sedanja večina na magistratu svojo nalogo dobro razume, vsekakor bolje kot demokrati, ki so še pred nedavnim časom vpili, da je mestna občina za stanovanjsko bedo slepa, sami pa skozi cela leta niso zgradili niti enega stanovanja.

Za novo stanovanjsko akcijo. Gospod mestni podžupan nas prosi za objavo sledečega poziva: Ker se je zadnji čas pri meni javilo več oseb, ki niso zavarovane pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, pa bi rade bile deležne znane stanovanjske akcije podprte iz brezposelnega fonda, bi morda kazalo, da se od strani mestne občine započne še posebna stanovanjska akcija za te reflektante. Ta stanovanjska akcija bi morala biti zasnovana slično kakor jo je mestna občina ljubljanska zasnovala. Po ljubljanskem načrtu bi mestna občina zidala hiše s 75% mestno garancijo stavbene vrednosti, med tem ko bi reflektant sam moral plačati stavbišč, kojega bi mu mestna občina po najnižji ceni oddala ter 25% stavbene vrednosti. Ostalo stavbeno vrednost bi odplačeval tak reflektant v 25 letnih obrokih. Taka akcija pa bi se izplačala po mojem mnenju, ako bi se javilo vsaj okoli 10 ali več resnih reflektantov. Ker je čas že pozen, tem potem vse take reflektante vabim, da se pisмено javijo na mestni magistrat celjski, soc. politični osek. Ako dobim dovolj prijav, bom skrbel, da pride to vprašanje čimprej v mestni občinski svet v rešitev. Zelen bi, da bi prijave dobil vsaj do 12. t. m. — Dr. Anton Ogriček, podžupan in predsednik soc. političnega odseka.

Dopisi

Kamnik

Slepota in neizkušenost socialističnih voditeljev. Kako malo daleč mislijo kamniški socialistični voditelji, je pokazal sedanji mezdni boj. Za prošlo nedeljo so po rdečih listkih sklicali na javni trg v Kamniku shod delavstva radi sedanjega meznega boja in na vabilih napisali, da je tovarna »Titan« odpovedala kolektivno pogodbo. Niso se mogli blamirati na javnem shodu, ker ga je oblast prepovedala, pač pa jih je vodstvo tovarne že v soboto zvečer postavilo na laž, ko je objavilo vsled obgozlitve na vabilih letak, kjer je priobčilo v prepisu odpoved pogodbe od strani Zveze kovinskih delavcev in h koncu pripomnilo, da ta prepis jasno kaže, da je pogodbo odpovedalo delavstvo, ne pa tovarna. Lahko si mislimo, kako je ta objava zadela delavstvo in kako omajala zaupanje v svoje voditelje, ki trdijo nekaj, kar je bilo obratno. Obenem pa nam kaže ta slučaj, kako brez premisleka so naselili voditelji tovarni. Kakor je bilo splošno znano se tovarna ni držala kolektivne pogodbe ter bi jo bila tako Zveza lahko s pomočjo oblasti prisilila k izpolnjevanju iste; tako bi tovarna izgubila v novem meznem boju vsako moralno oporo že v naprej. Bila pa je premetena tako od delavskih voditeljev, zato je pustila pogodbo v nemar in čakala, da jo delavstvo odpove, kar se je tudi zgodilo. S tem je delavcem izrgala iz rok močno orožje v meznem gibanju, kar vse je sedaj za delavce velika škoda. Tovarna se lahko smeje socialističnim voditeljem, ki so ji tako nehoti pomagali obrniti delavce za njihove pravice in poleg tega še lahko trdi, da so sami pogodbo odpovedali, ne ona. Pogodba, čeprav ni bila idealna in ni bila med in mlekto za delavce, je bila vendar pogodba in stvar delavskih voditeljev je bila, skrbeti za to, da se izpolnjuje od strani tovarne. Ti pa so v svoji slepoti prezrli vse to, odpovedali pogodbo in tako spravili delavce v brezpravno razmerje! Zdaj seveda se izvijajo na vse mogoče načine in kar nič se ne čudimo, če ne najdemo drugih krivcev, kakor so ti presneti »klerikalci«. Pa se strašno motijo ti voditelji, ker pozabljajo, da imajo delavci sami oči in pamet in dobro vidijo ter še bolj razumevajo. Ako bi ne šlo za delavske koristi, bi jim kar privoščili blamažo! Tako pa trpe delavci vsled nespoznobnosti svojih voditeljev, ti pa, mesto, da bi skrbeli za to, da vsaj svoje napake popravijo, se pa zaletavajo v osebe in organizacije, ki so jih svarile pred nepremišljenim korakom! Popravite raj, gospodje, popravite, da ne bo delavstvo na škodi, potem bo pa čas tudi za druge stvari! Javnost gleda na vas in po vaših delih vas bo sodila!

Novo mesto

Biserina poroka. V nedeljo, dne 3. junija t. l. je praznoval g. Janko Barle, nadučitelj v pokouju, v Kandiji s svojo soprogo biserino poroko v župni cerkvi v Smihelu. To redko slavlje je privabilo v družinski krog draga četa in ljubljene matere vse odrasle sinove in hčere ter lepo številno vnukov in vnukinje. Župna cerkev v Smihelu je bila ta dan lepo okrašena z zelenjem. Istotako vhod pred cerkvijo, kjer je ob 8 jutraj čakala šolska mladina deške in dekliške ljudske šole v Smihelu, kjer je bil g. Barle pred svojim pokojem dolgo vrsto let šolski vodja, učiteljstvo in nebroj občinstva, da po zdravi priljubljena jubila. Za šolsko mladino sta

pozdravila deček III. razr. Jakopin in deklica I. meščanske šole Mišjak, v imenu vnukov in vnukin pa v vezani besedi Ružica, hčerka g. drž. pravdnika Gustava Barleta, v imenu učiteljstva g. nadzornik Ivan Pirnat, imenom učiteljskega društva g. učitelj Viktor Pirnat, v imenu šmihelske šole in krajnega šolskega odbora g. učitelj Hočevar, v imenu nekdanjih učencev g. Al. Hrovat, obč. odbornik in posestnik iz Petan, v imenu župnije pa g. župnik Terškan. Cerkvene obrede je opravil sin jubilarov g. Janko Barle, kanonik v Zagrebu. Pred cerkvenim obredom je imel na slavljenja krasen nagovor. Po obredu je daroval sv. mašo, po kateri je zapel zahvalno pesem.

Oseba vest. Železniški uradnik-prometnik v Novem mestu g. Josip Tomšič je premeščen po službeni potrebi na Pragersko.

Zagorje ob Savi

Gasilska slavnost. V nedeljo 3. junija je bila v Zagorju velika gasilska slavnost: 20 letnica društva in glaslov nove zastave. Zvečer prejšnjega dne so domači gasilci z rudniško godbo priredili podoknico kumici g. Medloškovi. Nad 150 uniformiranih članov sosednjih društev z osmimi zastavami je v nedeljo dopoldne prišlo v Zagorje, tako da je bil sprevod v cerkev nadvse veličasten. Po sv. maši s slavnosti primernim govorom v nabito polni cerkvi je na trgu pred cerkvijo g. župnik blagoslovil lepo zastavo. Blagoslovu je sledil govor župnega predsednika, nato odlikovanje 8 članov, ki so vseh 20 let člani in zabijanje žeblice. Popoldne se je razvila na lepo prirejenem prostoru zabava, ki je trajala do odhoda zadnjih vlakov. Domačemu gasilskemu društvu pri velikem napredku zlasti zadnjih let iskreno čestitam.

Neprostočoljen delopust ima ves teden od 3. do 10. junija rudniško delavstvo. Pravijo, da ni naročil za premoč. Večina delavstva bo tako prisiljena naravnost stradati.

Trbovlje

Obletnica 1. junija. Od sobote na nedeljo jutraj so strgali trnje venec in še ostala dva venca iznad spomenika padlim trem orjunašem in jih prenesli na stojnico konjskega mesarja na tržnem prostoru. — V nedeljo popoldne se je zbralo do 500 ljudi na pokopališču, ki so hoteli obhajati obhajati spomin obletnice padlih delavskih žrtvi in spomin justifikacije rudarja Fakina. Orožniki so pač imeli strog nalog, da preprečijo eventualne demonstracije in so zato množico razgnali. To je ljudi tako razkačilo, da so začeli zunaj pokopališča vzklikati justifikacijo Fakinu in proti »Orjuni«. Do drugih izgrezov ni prišlo. Vence in cvetje so smeli polagati na grob. Notico v nedeljski številki »Slovenca« v tem oziru toliko popravljamo, da orožništvo ni zabranjalo okrasiti grobove in nanje polagati vence, temveč le vsako zbiranje v množicah na pokopališču.

Sodna obdukcija. V soboto popoldne se je izvršila sodna obdukcija v bolnišnici umrlega Antona Boršterja iz Knezdola. Govorilo se je, da je bil zastrupljen, izkazalo se je pa, da to ni res. Sodna obdukcija je dognala vnetje možgan.

Ptuj

Glasbena Matica v Ptuj. Glasbeni večer gojencev višje stopnje se vrši drevi ob 20 namesto včeraj, kakor je bilo pomotoma javljeno.

V Predoslihih nad Kranjem smo pokopali g. Ivana Ušlarkarja, p. d. Kvedrova četa, ki je po daljšem bolehanju umrl dne 2. t. m. v starosti 75 let. Pokojni je bil eden najbolj uglednih posestnikov v Kranjski okolici, nad 50 let cerkveni ključar in jako dober gospodar. Zapustil je vdovo, ki je sestra pokojnega župnika Umnika, tri hčere in pet sinov, od katerih je najstarejši Ivan notar v Sevnici. Blagega pokojnika bomo Predosljanji ohranili v hvaležnem spominu kot dobrega sosedu in vzglednega gospodarja.

Predosle pri Kranju. Prosimo pošto ravnateljstvo v Ljubljani, naj ukrene vse potrebno, da bomo redno dobivali vsakdanjo pošto. Smo oddaljeni od Kranja tri četrt ure, je več uradov in par večjih pisarn, ki so vsi navezani na vsakdanjo pošto. V Kranju se dostavlja po dvakrat dnevno, mi pa nimamo niti potrebne vsakdanje. Dajte nam enake pravice, saj plačujemo iste davke kot davkoplačevalci v Kranju.

Sport

Lahkoatletski miting SK Ilirije. V četrtek, na praznik, ob 14.30 priredi SK Ilirija narodni lahkoatletski miting. Za to vrsto prireditve je med našim občinstvom premalo zanimanja. In vendar je lahka atletika najlepši sport, da jedro vsemu sportu. Drugod so ta sport dvignili na vrhunc, pri nas pa se lovimmo še v početkih. Dosti krivde na tem nosi naše občinstvo, ki ne zna ceniti tega gibanja, mu posveča premalo pažnje in pusti, da ugaša v naših atletih še tisto navdušenje, ki ga hrani in vodi mladost. Zato pridite in ogledite si delo naših mladih atletov v četrtek popoldne na prostoru SK Ilirije. Udeležili se bodo mitinga atleti iz Zagreba, Hašk in Ask sta prijavila vrsto svojih najboljših atletov. Zagrebčani so v lahki atletiki znatno napredovali, da omenimo le imena Messner, ki se je z metom kopalja (nad 57 m) približal mednarodni višini, ali Ferkovič, Kallay, Hebrant i. dr. SK Ptuj, ki je v lahki atletiki eden najuglednejših klubov, pošlje tudi svoje najboljše atlete. SK Ilirija ima pa seveda tudi vrsto zelo nadarjenih atletov, ki v uspehih ne bodo zastajali za drugimi. Tekmovalnici red bo sledeči: 1. tek 100 m, predteki, 2. skok v višino, 3. tek 1500 m, 4. 100 m finale, 5. sun krogel, 6. tek 500 m, 7. skok v daljavo, 8. met diska, 9. tek 5000 m, 10. štafeta 4x100 m. Tekmovanje se bo pričelo točno ob 14.30.

Olimpijski dan v Celju. V sodelujoči sportniki: Atletik SK, Skauti, SK Celje, Smučarski klub Ojstrica, SPD, Motoklub, Aeroklub, Klub slov. kolesarjev »Celje« se imajo dne 6. t. m. ob pol 8 zvečer javiti na zbirališču pred kolodvorom, dne 7. t. m. pa na glaziji ob pol 11 dopoldne. — Točno in vsi v dresih.

Dne 3. junija 1928 izžrebane številke efektne loterije Gasil. društva Zalog-Sp. Kašelj.

Glavni dobitki: 5227, 2508, 11.030, 2181, 14.466, 10.710, 12.501, 14.795, 6.316, 10.648, 2705, 13.081, 5960, 4206, 3265, 1847, 4848, 8384. Dobitki po 100 Din: 1361, 12.675, 12.239, 4067, 3174, 10.230, 9462, 1291, 5538, 10.360. Dobitki po 50 Din: 10.046, 2356, 11.647, 13.683, 1816, 1235, 2988, 14.489, 2120, 7353, 469, 6870, 11.940, 11.515, 4913, 4969, 14.387, 4127, 2844, 6404. Dobitki po 25 Din: 2834, 2816, 8489, 8249, 12.378, 3875, 884, 8806, 4886, 9583, 12.604, 2186, 5186, 11.034, 335, 119, 5290, 3535, 11.324, 1540, 3892, 5556, 8805, 490, 8602, 10.257, 3424, 13.927, 5562, 11.048, 5647, 10.713, 13.006, 1538, 12.674, 9951, 7661, 11.598, 6753, 950. Dobitki po 15 Din: 18.304, 11.454, 10.159, 567, 10.854, 14.436, 13.538, 11.684, 146, 1886, 4325, 10.835, 13.206, 12.704, 3372, 5079, 379, 6097, 6131, 2131, 1648, 13.218, 9396, 1367, 6087, 5229, 14.451, 8148, 1191, 8782.

Letošnji velesiem

Včeraj je potekel že četrti dan letošnjega velesieja. Letošnja prireditve je po splošnem mnenju boljše kakor prejšnje in navajeni zabavljanja smo se čudili marsikaterim, ki so proti svojim navadam začeli hvaliti velesiem. Tako s poslovne kakor propagandne strani so obiskovalci in razstavljalci zadovoljni, poudarjajo pa, da je pričakovati še večjih zaključkov šele v drugi polovici tedna.

Kakor v ponedeljek tako je bilo tudi v torek sejmističe prav živahno. Poleg običajnega obiska se je opazilo mnogo šol, ki prirede svoj majniški izlet na ljubljanski velesiem. Skoro ne bo Slovenca, ki še ni bil v Ljubljani in pa na velesiemu. Velesiem je za Ljubljano pač najboljšo tujsko-propagandno sredstvo.

Kakšen bo uspeh velesieja?

Velesiem traja že štiri dni in njegov uspeh v trgovskem oziru je odvisen v prvi vrsti od splošnega gospodarskega položaja. Če danes je močno pregledati, kakšni bodo uspehi v posameznih panogah posebej z ozirom na momentani gospodarski položaj v Sloveniji.

Zanimanje za razna produkcijska sredstva (kmet. stroje, za obdelovanje lesa itd.) je prav znatno, kar kaže, da se naši obrtni obrati modernizirajo. Opaža se tendenca k racionalizaciji, ki je pri nas marsikje postala neodločljiva potreba. Toda za nove investicije primanjkuje sredstev, ker je kredit tako drag. Vendar pa moramo ugotoviti, da se opaža vedno bolj napredek, ker novi obrati delajo ceneje in tako prisojijo stare k modernizaciji. Tudi izdelki iz železa, jekla in kovin gredo.

Motorna vozila se pri nas vedno bolj razširjajo in v nemali meri so k razširjenju pripomogli velesiem. Letos je zastopanih več vrst kakor lani, ker je ugodnejši termin za to stroko. Kolesa in motocikli imajo normalno dobro prodajo in zanimivo je, da pri nas vedno raste interes za večje,

težje in dražje avtomobile. To priča, da je pri nas avtomobilizem razmeroma na visoki stopnji in da je njegova razvojna tendenca podobna oni inozemstva. Seveda imajo avtomobili v motociklih močno konkurenco, ker so slednji prosti davkov.

V elektrotehnični stroki se pozna bližnja otvoritev postaje v Domžalah, ki bo tej stroki izredno koristila.

Tekstilno blago, konfekcija, pletenine in tudi usnje imajo normalno prodajo. Ze toliko pričakovano in napovedano (od industrije same) zmanjšanje konzuma še ni nastopilo kljub zvišanju sirovin in dosledno tudi izdelkov. Vse kaže, da dobra konjunktura v tekstilni stroki letos še ne bo ponehala.

Prav posebno pa je potrebo izpogovoriti o industriji in obrti pohištva. Ravno ljubljanski velesiem so pokazali, do kakšne stopnje popolnosti se je že razvila naša domača proizvodnja v tej panogi. Navadni obrtniki te stroke razstavljajo prvovrstne predmete, ki tekmujejo z izdelki inozemstva. Pa tudi tozadevna industrija je ogromno napredovala ter razstavlja z umetniškim okusom izgotovljene predmete. V tej panogi si uspešno konkurirata obrt in industrija. Kar se posebej tiče cen, so te tako nizke, da je upati na res znatno prodajo teh predmetov, zlasti še ker se splošni gospodarski položaj polagoma izboljšuje.

Na velesiemu je razstavila tvrdka Zalokar iz St. Vida luksuzno damsko sobo, izdelano po naročilih arh. Osofina. Soba obstoji iz tridelne omare za perilo in knjige, široke postelje, toaletne mizice in dveh luknjasto formiranih stolčkov iz mahagonija.

Ze nad 300 let stara ljubljanska zvonarna Strojnih tovarn in ličarn ima tudi letos na velesiemu štiri krasne zvonove dispozicije D. Fis. A. H. Skupna teža je 2555 kg. Zvonovi so lepo ubrani, četudi so naročeni za dve različni cerkvi.

Zares elegantna je spalnica, ki jo je razstavil v paviljonu E mizarski mojster I. Arhar iz St. Vida. Izdelana je po naročilih prof. Tratnika iz češnjavega lesa z vložki iz afriške hruske.

Gospodarstvo

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Komercialna banka, d. d., Zagreb, ki ima podružnico tudi v Ljubljani, izkazuje za leto 1927 povečanje hran. vlog od 2.7 na 5.6 milj. Din ter znižanje upnikov od 13.1 na 12.7 milj. Din. Med aktivni so se znižale menice od 2.8 na 2.4, efekti od 1.4 na 0.9, lombard pa se je zvišal od 3.9 na 4.4, kakor tudi dolžniki od 12.5 na 14.6. Donos je znašal lani 2.5 (1926 8.4) milj. Din, čisti dobiček je narasel od 24.465 Din za 1926 na 44.084 Din za 1927 pri kapitalu 5 milj. Din.

Jadranska plovilna. Pri kapitalu 12. milj. zl. Din znaša izguba za 1927 1.25 milj. zl. Din napram 1.74 za 1926. Donos se je lani povečal od 1.3 na 2.5 milj. zl. Din, kakor tudi stroški od 1.6 na 2 milj. zl. Din. Aktivna družbe so se lani le neznatno povečale. Tonaža družbe znaša ca. 30.000 reg. ton.

Jugoslavenska d. d., Georg Schicht v Zagrebu, ki ima v našem Prvo osješko tovarno mila za letnih 100.000 Din, izkazuje na kapital 6 milj. Din za 1927 1.047.753 Din čistega dobička napram 773.571 Din za 1926.

Nemške državne železnice so lansko leto zaključile zelo ugodno. Prevozile so 1909 milj. oseb (1926 1819.4) ter 489 milj. ton blaga (438.5). Dohodki so znašali 5039 milj. mark (4540.8), izdatki pa 4150.8 (3860.6), od tega za investicije 869.3 (563.8) milj. mark (deloma tudi za odpise. S prenosom znaša dobiček 1048.2 (1013.4) milj. mark. Kakor znano, znaša deln. kapital 13 milijard mark, prvenstvenih državnih delnic je 500 milj., lastnih, oddanih prvenstvenih delnic 381 milj., reparacijske obligacije znašajo 11 milijard mark. Čisti dobiček je 235 milj. mark (208).

GOSPODARSKA LITERATURA.

Železniški almanah 1928/29. Izšel je »Železniški Almanah« za 1928/29. To je prvo delo te vrste. Uvodoma je objavljenih več zanimivih, prvovrstnih člankov o prometu, železnica itd., nadalje lep pregled (deloma nepopoln) našega gospodarstva z več poučnimi statističnimi tabelami in adresami važnih uradov. Reproduciran so vsi predpisi o komercialni službi, tabele za izračunavanje vozne ne samo pri nas ampak tudi v sosednih državah ter ves vozni red. Za potnike je objavljen hotelski brzojavni ključ itd.; knjiga vsebuje tarife za telefonski brzojavni in drugi promet, pojasnila in tarife za avtomobilski, zračni, rečni in pomorski promet. Vse informacije najboljše služijo vsakemu trgovcu, industriji, obrtniku, sploh vsem, ki se morajo baviti s prometnimi zadevami. Kolikor je v knjigi še nedostatkov, jih bo gotovo uredništvo »Almanah« popravilo. Almanah se naroča pri upravi: Belgrad, Dobračina ul. 55.

Naš izvoz (Vzroki in posledice njegovega padanja). Ta referat Aleksandra Stanovljoviča, tajnika ban. trg., ind. in obrtne zbornice, ki ga je imel na zadnjem kongresu zbornice, je izšel v posebni knjižnici. Knjižnica vsebuje pregled našega izvoza, zunanje vzroke krize v izvozu, notranje vzroke in ukrepe, ki so potrebni za izboljšanje našega izvoza.

Adria-Verkehr 1928. Osrednji urad za propagando Jadrana v Splitu je tudi letos izdal ta zelo potreben priročnik v nemškem jeziku za tuje obiskovalce Jadrana. Knjiga z dosti ilustracijami vsebuje pregleden vodnik ob naši obali, železniške in parobrodne vozne rede, cene, avtomobilske zveze, razne tarife, pregled hotelov na Jadranu s cenami, kar je hvalje vredno, par kart itd. Knjiga stane 20 Din in se dobi pri »Putniku« ali pa pri izdajatelju.

Borsno razsodišče v Ljubljani. Z ozirom na sodno politično se v času od 15. julija do 25. avgusta 1929 pri borsnem razsodišču ne bodo vršile ustne razprave, pač pa se bodo sprejemale tožbe.

Katalog VIII. mednarodnega vzorčnega velesieja v Ljubljani. Poleg kataloga tvrdk vsebuje tudi par informativnih člankov, med drugim članek dr. L. Böhma, ravn. trgovske akademije o »Novi industrializaciji zemlje«, o zgodovini Ljubljane, o avtomobilu in avtomobilizmu (inš. Stofla), o industriji in vodnih silah v Sloveniji (inš. Dietrich) itd. Katalog je pregleden in je lepa slika naše industrijske delavnosti.

Izplačila v inozemstvo po poštni hranilnici. Po poštni hranilnici v Belgradu in nje podružnicah v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju se lahko izvršujejo plačila v Avstrijo, Madjarsko, Čehoslovaško, Švico, Italijo, Zedinjene države Severne Amerike in Kanado. Razen v te države lahko poštna hranilnica vrši izplačila na račun svojih klientov še v sledeče države: Belgijo, Dansko, svobodno mesto Gdansk, Nemčijo, Argentino, Brazilijo, Veliko Britanijo, Irako, Španijo,

Francosko, Malto, Egipt, Palestino, Sirijo in Turško. Za izvrševanje nalogov za izplačila v te države zaračunava poštna hranilnica provizijo 2% (dva promille), najmanj 5 Din in efektivne stroške. Za nakazila v virmanu v države, s katerimi ima poštna hranilnica neposredno zvezo, se plačuje provizija 1% (en promille). Ta izplačila in nakazila so podvržena omejitvam ministrstva financ v Belgradu. Čekovni račun si lahko otvori vsaka oseba, trgovska firma, zavod, ustanova, državno ali samoupravno oblastvo. Podrobna pojasnila daje poštna hranilnica in nje podružnice.

Izredni občni zbor Zveze tovarn mila, sveč in parfumerije kralj. SHS se vrši 16. junija ob 15 v Belgradu.

Borzo

5. junija 1928.

DENAR.

Večina tečajev je danes nazadovala, uvrstila sta se le Trst in Amsterdam. Zlasti je nazadovala deviza Pariz, to pa zaradi oslabilve v Curliu; v soboto je notiral Pariz v Curliu 20.43 v ponedeljek je padel na 20.40, danes je notiral 20.395. Promet je bil prav znaten zlasti v devizah Curli, London in Praga. Privatno blago je bilo v devizah Newyork, Trst in deloma Amsterdam.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

5. junija 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 4. VI.
Amsterdam	2292.—	2298.—	2295.—	2294.75
Berlin	1358.50	1361.50	1360.—	1360.—
Budimpešta	—	992.80	—	—
Curli	1093.50	1096.50	1095.—	1095.—
Dunaj	798.25	801.25	799.75	799.75
London	277.04	277.84	277.44	277.49
Newyork	56.715	56.915	56.815	56.91
Pariz	222.40	224.40	223.40	223.75
Praga	168.06	168.86	168.46	168.50
Trst	298.50	300.50	299.59	299.35

Zagreb, Amsterdam 2291.40—2297.40, Berlin 1358.50—1361.50, Curli 1093.50—1096.50, Dunaj 798.25—801.25, London 277.04—277.84, Newyork 56.71—56.91, Pariz 222.40—224.40, Praga 168.06—168.86, Trst 298.50—300.42.

Belgrad, Berlin 1358.5—1361.5, Curli 1093.50—1096.50, Dunaj 798.25—801.25, London 277.04—277.84, Newyork 56.715—56.915, Pariz 222.40—224.40, Praga 168.06—168.86, Trst 298.25—300.25.

Curli, Belgrad 9.13125, Berlin 124.10, Budimpešta 90.60, Bukarest 3.20, Dunaj 73.01, London 25.3275, Newyork 51.875, Pariz 20.395, Praga 15.375, Trst 27.325, Sofija 3.75, Varšava 58.17, Madrid 86.65.

Trst, Belgrad 33.42—33.44, Curli 364—366.75, Dunaj 264.20—270.20, London 92.66—92.69, Newyork 18.95—18.96, Pariz 74.55—74.65.

Kaj je novega

KOLENDAR.

Sreda, 6. junija. 158. dan v letu. — Norbert, Bertrand, Artemij. — Po pravoslavnem koledarju 24. maja, po muslimanskem 18. IX. 5688, po židovskem 17. XII. 1346.

ZGODOVINSKI DNEVI.

6. junija: 1907 so bili angleški častnikarji na Bledu. — 1818 je umrl poljski general I. H. Dombrowski. — 1861. je umrl italijanski državnik Cavour. — 1438. se je rodil matematik Regiomontaneus (Johannes Müller). — 1606. se je rodil francoski dramatik Pierre Corneille. — 1799. se je rodil ruski pisatelj A. S. Puškin. — 1896. se je rodil komponist Siegfried Wagner. — 1908. je umrl belgijski kipar Josip Lambeaux.

★

★ **Katoličani, zganimo se!** Kruto preganjanje katoliške cerkve v Mehiki še vedno traja. Naši verski bratje so izročeni na milost in nemilost soldateske. Nihče ne ve ali bo naslednje jutro še gospodar v svoji hiši, še lastnik svojega posestva, ali ga pa bodo postavili pred puške. Vera naša nas v tem času opozarja, da so katoliki v Mehiki udje istega Kristusovega telesa, kakor mi. Z njimi nas veže torej nadnaravna vez, ki je močnejša od krvne vezi. Ali ne zblizha in združuje ravno nesreča, trpljenje bratov in sester skupaj? Ko je v srednjem veku pretila nevarnost, da bo polumesec zmagal nad križem, ali se ni zganičila vsa zapadna Evropa, ter šla v boj, da ohrani svetinje — sv. deželo? Ali naj v novem veku molčimo, ko preti slična nevarnost na zapadu? Ali se ne bomo dvignili, kot en mož in glasno zaklicali brezvernemu Callesu roke proč od naše vere! Vemo, da bo končno zmago izvojevalo orodje, ki se imenuje arma spiritualia — duhovno orodje, to je molitev. Ali ne bomo slušali klica mednarodne kat. ženske zveze, ki združuje 25 milijonov kat. žena, da na praznik Kralja vseh Kraljev, na praznik Srca Jezusovega t. j. 15. junija darujemo sv. obhajilo za nesrečne brate in sestre v Mehiki? 213 kat. društev v Sloveniji je pravkar glasno protestiralo na svojih sestankih in obsodilo Callesove laži v ostrih resolucijah, katere so se poslale na merodajno mesto. Vendar naj dušni pastirji, voditelji društev in kongregacije ne nehajo opozarjati vernike na odprte krvave rane na mističnem telesu Kristusovem!

★ **Zrebanje za Slovenčeve nagrade** se je vršilo v ponedeljek. Imena izžrebanih bomo objavili v jutrišnji številki.

★ **Davkar in oblastne takse.** V davčnem uradu pred davčni uradnik s sokolskim znakom. Pride zastopnik orlovske organizacije, da javi okolišno prireditelja in plača morebitne takse. Pa se oglasi mož s sokolskim znakom: »Plačati imate 250 Din oblastne takse na orlovsko prireditev! Zastopnik Orla: »Gospod, za telovadno prireditve ni nikake oblastne takse! Mož s sokolskim znakom: »Za vsako tako prireditev je 250 Din oblastne takse, in ni nikake izjeme, takoj plačate! Tega vas tudi oblastni odbor ne more oprostiti! In mož s sokolskim znakom je sprejel 250 Din oblastne takse. Oblastni odbor opozarjamo na tega samooblastnega moža s sokolskim znakom in njegove takse, da ga pouči o svojih uradnih Naroči naj mu, da takoj vrne 250 Din svoje lastne takse! Orlovska prireditelja ni plesna prireditelja, kakor jo ima Sokol pri vseh svojih prireditvah. Kraj, kjer se je to zgodilo, smo sporočili oblastnemu odboru.

★ **Shod SLS** se je v nedeljo vršil v Dolenji vasi po rani maši! Poročal je poslanec Škulj o zadnjih dogodkih v Belgradu. Sočasno so zborovalci sklenili zaupnico naši delegaciji, a posebej še dr. Korošcu. Popoldne pa se je vršil shod v Loškem potoku. Poročal je oblastni poslanec g. Skubic o delu v oblastni skupščini, nar. poslanec Škulj o drž. poročanju, davčnem zakonu in zadnjih dogodkih ter nasprotni agitaciji. Zbor je zaključil s pismo Jugoslov. klubu in odposlal dr. Korošcu zahvalo za njegovo požrtvovalno delo v korist države in ohranitev prepotrebne miru. Uskanje nasprotnikov ljudstvo ogorčeno odklanja in enodušno odloča!

Radioamatersko termalno kopališče 36—38° C
DOLENJSKE TOPLICE
Toplice pri Novem mestu, žel. postaja Straz-Toplice, ozdravijo sigurno revmatizem, nevralgije, ischias, ženske bolezni, ostarelost itd. Vsaka tukajšnja kura čvrsti in pomlajuje. Uspehov tega že stoletja starega zdravljenja ne doseže nobena druga terapija. V predsezoni in posezoni znatno znižane cene, 30 dni z vsem pavsalno 1200 Din. Sezona od maja do oktobra. Zelenični popusti. Fina restavracija. Zahtevajte prospekte.

Nepregledna množica gre še vedno. Gre na Goro, gre na stopnice, gre na levo, gre na desno, počasneje, hitreje, omaguje, pada, vstaja. A gre navzgor, navzgor! Tam pa se gubi izpred oči, da jih ne vidiš, dokler ne prideš za njimi.

Kako čuden veter veje sem od Zalostne Gore. Vlažen veje, menda nosi gorke romarske solze. Ne! Samo one solze suši, ki so bile prelite na svetih stopnicah, samo one nosi v vsemir. Ali drugi nesrečni romarji, zunaj?!

Lej, še vedno gredo romarji na Goro.

Stanovanje

3 ali 4 sob. išče za stalno mirna stranka (3 odrasle osebe) za avgust eventualno pozneje. Naslov pove uprava pod št. 5121.

★ **Odlikovanje.** Za častnega občana je imenovala občina Zusem župnika g. Jakoba Palirja.

★ **Kmetijski tečaj za učitelje.** Mariborski oblastni odbor hoče pomagati učiteljem, da se usposobijo za vodstvo kmetijsko-nadaljevalnih šol na deželi. V ta namen priredi za učitelje, ki bi se hoteli posvetiti temu idealnemu delu, tritedenski kmetijski tečaj od dne 9. do 28. julija t. l. na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Udeleženci imajo stanovanje in hrano na Vinarski in sadjarski šoli proti plačilu 700 Din, polovico te svote plača oblastni odbor. Prosilci morajo imeti usposobljenostni izpit. Pri sprejemu se bo predvsem oziralo na one prosilce, ki so že delovali na kmetijsko-nadaljevalnih šolah. Oblastni odbor bo v bodoče podpiral samo one kmetijsko-nadaljevalne šole, ki jih vodijo učitelji, kateri so se udeležili kmetijskega tečaja v Mariboru. Udeleženci naj se prijavijo do 15. junija t. l. na oblastni odbor v Mariboru.

★ **Slovenske otroke** italijanski fašisti s silo vpisujejo v snoparsko otroško organizacijo. Mi pa odgovarjamo s tem, da vzbudimo v naših otrocih še večjo ljubezen do svojega naroda. Starši! Javite svoje otroke kot člane Slovenske Straže, našega narodno-obrambenega društva v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Otroci plačajo 2 dinarja članarine. Vsak dobi dobri razglednico v spomin.

★ **Razpis nagrad.** Slovenska Straža v Ljubljani razpisuje do 1. julija 1928 tri nagrade po 400, 500 in 600 Din za najboljšo osnutke za razglednice z narodno-obrambenimi motivi. Natančnejše informacije daje pisarna Slovenske Straže v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10.

★ **Okrajnemu glavarstvu** za ljubljansko okolico. Prejeli smo: V ljubljanski okolici imamo že sedmi mesec pasji kontumac. Akoravno že več mesecev ni bilo nobenega slučaja pasje stekline, kontumac ni ukinjen. V letnem času se klatijo razni postopači in krađe po hišah. Psi so priklenjeni in ne morejo tatov odpoditi. Prosimo, da se kontumac takoj ukine.

★ **Radi razglaš** uprave drž. moropolov v Belgradu sme biti v prometu cigaretni papir s starimi ovoji po 50, 80 in 90 par le še do 1. julija 1928, ker bo po navedenem času v prometu samo cigaretni papir z ovoji po 0.65 in 1.— Din in se bodo prestopki strogo kazovali.

★ **Velik vlom** v Kranju. Včeraj zjutraj se je v Kranju in kmalu nato v Ljubljani razširila vest, da je bil ponoči izvršen v podružnico Zadrugne gospodarske banke v Kranju velik vlom, ki presega po svojem obsegu vse vleme, ki so se zadnja leta izvršili v Sloveniji. Podružnica Zadrugne gospodarske banke je nameščena v poslopju blizu znane gostilne pri »Stari postici, torej ob najbolj prometnem križišču v Kranju. Včeraj zjutraj je stopila v prostore, kjer je podružnična blagajna, služkinja ravnateljica podružnice Karla Česna, da pospravi in očedi sobo. Takoj je vsa presečena opazila, da zeva v veliki Wertheim blagajni velika luknja in da je v sobi več vlomilskega orodja. Služkinja je stekla takoj na orožniško postajo, kjer je obvestila o tem orožniku. Kmalu za tem so orožniki prispeli na lice mesta z ravnateljem podružnice Karlo Česnom hkrati. Ugotovili so, da so vlomilci prišli v pisarno preko vrta vrtnarja hišnika, zvrli na oknu predsebo železne palice in se splazili notri. Nato so vlomili v ravnateljstvo sobo, kjer so s pomočjo priprosta vlomilskega orodja, kakor dlet in svedrov, zvrtili v blagajno približno tri decimetre dolgo in poldrug decimeter široko luknjo ter nato pločevino odvrli. Skozi luknjo so z lahkoto pobrali iz blagajne skoro ves denar, približno 170.000 Din. Vlomilcem, ki so morali delati tik do jutra, se je najbrže zelo mudilo, kajti v sobi so pustili vse svoje vlomilsko orodje. Orožniki so uvedli obširno preiskavo, obenem pa so zaprosili ljubljansko policijo za pomoč. V Kranju so odpotovali revirni nadzornik Zajdela, detektiv Podobnik s policijskim psom in fotograf Trešček. Sodeč po okolnostih vloga — ker so morali vlomilci zelo dobro poznati razmere, se domneva, da so vlom izvršili kakšni domišljivi vlomilci. Kakor je bilo na podlagi blagajniškega računa ugotovljeno, znaša škoda 170.000 Din, ki pa je popolnoma krita z zavarovalnino.

★ **Prekopavanje prazgodovinskih gomil.** Zadnji čas se je že v par slučajih dogodilo, da so nepoklicani ljudje začeli prekopavati prazgodovinska grobišča, ne da bi poprej o tem obvestili Narodni muzej v Ljubljani. Ker ne gre, da bi izkopnine postale predmet prekopčevalske licitacije, bi krajevni činitelji morali gledati, da pridejo taki predmeti v javne zbirke kot dokument našega nekdrnjega kulturnega žitja. Naši predniki so pred desetletji tekmovali, kako bi z darovi pomnožili zbirke našega muzeja. Sicer pa je muzej, kar se tiče važnejših predmetov, vedno pripravljen jih od lastnika ev. tudi po materialni

vrednosti odkupiti za svoje zbirke. Ker so po zasebnikih izkopani predmeti za znanstvo po večini neporabni in podatki nezadostni, zato naj še pripomnimo, da je po zmislu deželne vlade privatnikom sploh prepovedano namenoma kopati za starinami, na kar je ravnateljstvo Narodnega muzeja opozorilo tudi orožniška in policijska oblastva.

★ **Samoumor operetne pevke.** V Splitu so je ustrelila operetna pevka Marija Majetič, doma iz mariborske okolice.

★ **Koliko škode** so demonstranti napravili v Splitu. Komisija za preračunavanje škode, ki je bila storjena pri zadnjih demonstracijah v Splitu, je končala svoje delo. Komisija je ugotovila, da znaša škoda 210.090 Din. Od tega zneska odpada na italijanske obrate 181.802 Din, ostanek pa na obrate naših državljanov. Po ocenitvi je največjo škodo imela tvrdka Miotto z zneskom 78.593 dinarjev.

★ **Mussolinijev dvojnik** izjavlja. Ob priliki zadnjih demonstracij proti Italiji je izšla v nekem sarajevskem listu naslednja izjava: »Jaz, Ante Bašić, sluga sarajevskega okrožnega sodišča, izjavljam, da nimam nič skupnega z rimskim Mussolinijem, razen, da me neki sodni svetnik nazivlje Mussolini, ker imam obraz podoben Mussolinijevemu. S tem ugotavljam, da imam rodoljubno srce in če bi šlo po mojem srcu, bi pojedel rimskega dvojnika živega.«

★ **Smrtna nesreča** v tovarni V tovarni Jelen v Baniji v Karlovcu se je pripetila predvčeršnjim težka nesreča. 30-letni delavec je delal blizu transmisijskega jermena, ki ga je zagrabil in s tako silo vrgel na tla, da je delavcu počila lobanja. Bil je takoj mrtev.

★ **Političen umor** v Kladnju. V Kladnju v Bosni sta se v četrtek v neki kavarni sprla Edhem beg Hasić in Ibrahim Hrnjić. Med preprirom je potegnil Hrnjić nož in z osmimi sunki umoril Hasića. Govori se, da gre za politični umor, ker je bil Hasić predsednik okrajne organizacije JMO in član osrednjega odbora stranke ter da je bil Hrnjić podkupljen od nasprotnikov. Orožniki so morilca aretirali in uvedli preiskavo.

★ **Edina ljubljanska zvonarna** Strojnih tovarn in livarn, poprej Samassa, stara preko 300 let, je razložila tudi letos na ljubljanskem velesojmu 4 večje zvonove, ki tehtajo skupaj 2555 kg. Glasovna dispozicija je D, Fis, A, H (Salve Regina). Kdor potrebuje zvonove, stori prav, ako si jih v teh dneh ogleda in sliši njih glasove. Zastopnik zvonarne je vedno na sejmšču.

★ **Krasne dunajske otroške obleke** od 34 Din dalje le pri Kristofič-Bučar, Stari trg.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Nočno službo imajo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

★

○ **V nedeljo, dne 10. junija vsi na dirkališče** k prvi motociklistični dirki. Dirka se prične točno ob 3 popoldne. Dela na dirkališču so končana. Dirkači že pridno trenirajo. Oficijski trening od četrtega popoldne naprej. Odborniki se vljudo prosijo, da pridejo v četrtek ob pol 4 popoldne na dirkališče. Vsi motociklisti se vabijo k propagandni vožnji v nedeljo dopoldne. Zbirališče na igrišču Ilirija ob pol 11 dopoldne.

○ **Umetnostna razstava** slikarjev Nandeta in Draža Vidmarja ter kiparja Tineta Kosa se je otvorila v nedeljo dopoldne. Razstavo je otvoril pisatelj Angelo Čerkvenik z govorom, v katerem je pojasnil številnemu občinstvu razvoj in pomen umetnišnih razstavljalcev. Razstava je po kvaliteti del res svojevrstna in upravičeno se je izrazil o nji starosta slov. slikarjev, da je to prva umetniška razstava po vojni, ki je umetniško dozorela. Že takoj prvi dan je bilo prodanih troje del. Občinstvo opozarjamo na to razstavo, da jo v čim največjem številu poseti, zakaj že dolgo ni nudila kaka razstava toliko umetniškega užitka kakor ta. Razstava je odprta od 9.—18.

○ **Pometač.** Saj jih je v Ljubljani več vrst, pa bi jih še bilo treba. Smeti pridno pospravljajo, pometajo in pobirajo; nesnago odstranjujejo. Zdaj so celo postavili po mestu lične koške, če bi se Ljubljančanom vzljubilo da bi vanje metali, kar vanje gre. Pa se komodni meščani še niso povzpeli do te stopnje, da bi se koškov redno posluževali. Je bolj komodno vreči kar po tleh, česar ne potrebuješ. — Pa nazaj k pometačem! Bilo bi dobro najeti še eno skupino teh tudi potrebnih mestnih uslužbencev, da bi zasledovali razne male in večje zlikovce in umazance, ki črtajo, čečkajo, pišejo, rišejo in slikajo po zidovih. Njih umotvorji segajo le na polje nizkotnosti. Tuji prihajajo v Ljubljano; izletniki oberejo vse kote. Ali bi ne bilo vredno, če bi se v tem oziru tudi kaj storilo, da bi se namreč odstranili z zidanih, lesenih in drugih ograj, s plakatnih desk razne nedostojne pisarije in risbe? Gospodarji pogledjte včasih malo naokrog pri svojih hišah! Trg Vodnikov bo jako lep, ko se razrastejo mlade akacije. Toda ograja in zeleno rastejve okrog njih je tako razhojeno, da človeka kar draži. Ali bi se ne dalo tako popraviti, kakor ob palači Kreditne banke? Kadar bo čedno urejeno, naj se pa dopove ljubeznivim prodajalkam zelenjadi in kuhinjskih dobrin, naj bodo ljubeznive tudi do javnih nasadov. Sploh bi pa bilo želeli, da bi bilo tudi občinstvo bolj občutno

MAGNA
PURGA

urejuje najbolje prebavo, čisti želodec in čreva sigurno pa prijetno. 1 omoč v vsaki lekarni Din 4.—.

v zadevah javne lastnine in skupno s poklicnimi činitelji čuvalo zunanjo lepoto mesta, mestnih naprav in nasadov ter mestne imovine. Kolikokrat se dela škoda, ko tintam podnevi gori plinova luč, ko uhaja voda iz vodovodnih cevi, a ga ni, ki bi se pravočasno zganil in opozoril na to katerega izmed poklicanih uslužbencev. Več tenkovestnosti in občutnosti tudi v takih zadevah!

○ **Promenadni koncert** Nar. žel. glasbenega društva Sloge bo drevi ob pol 8 v Zvezdi pod vodstvom kapelnika gosp. Julija Bučar-ja. Spored: 1. C. Carl: Mussinan — koračnica; 2. Mozart: Figarova svatba — uvert.; 3. Ganne: Huzarski valček; 4. Sedy-Bardorfer: Slovenske pesmi; 5. Gounod: Romeo in Julija — prolog in uvod; 6. Smetana: Prodana nevesta — veliki potpuri; 7. George Rosey: The Motor — koračnica.

○ **Javna borza dela.** Delo je na razpolago: moškimi: 2 pečarjem, 11 rudarjem, 1 vrtarju, 1 oblikovalcu, 1 kleparju, 3 kovinostrojarjem, 1 inštalaterju-ključavničarju, 6 mizarjem, 3 žagarjem, 1 tapetniku star. kot družabniku, 1 čevljarju, 1 krojaču za veliko delo, 1 dežnikarju, 1 hotel. natakarju, 1 slaščičarju, 24 zidarjem, 3 tesarjem, 9 pleskarjem in soboslikarjem, 1 hlapcu, 9 sobarjem za dijaški dom, 19 vajencem; ženskami: 1 knjižgovodkinji, 1 kuharici, 2 kmečkim deklam., 1 postrežnici.

○ **1. prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu** v Ljubljani je daroval v počestitev spomina umrlega ravnatelja in staroste gasilcev Frana Barleta gosp. Drago Mohorič, tajnik krožka mestnih uradnikov Din 150.—.

○ **Zastopj fotografiramo** vsakega četrtega otročka, ki pride na dan procesij v četrtek in nedeljo k nam. Mamice pripeljte Vašo deco v Atelje Staut, Gosposvetska cesta 1/II. — (Knezova hiša).

○ **Tatvina v vlaku.** Češkoslovaškemu trgovcu Antonu Tylšu iz Kralovega Hradca je bilo med vožnjo iz Zagreba v Ljubljano v noči od 4. na 5. t. m. v vlaku ukradenih 4000 dinarjev in 250 šilingov. Tyls je potoval na ljubljanski velesojmu. Tatvina se je izvršila najbrže na Zidanem mostu, kjer je Tyls prestopil v drug vlak.

○ **Žeparji in drugi tatovi.** O žeparski sodrgi, ki se je ob priliki velesojma priklatlila v Ljubljano in ki je izvršila že več žepnih tatvin, smo že poročali. Žeparji kljub prizadevanju policije, da bi jih izsledila, nemoteno izvršujejo svoj posel. Neži Zvolčjevi je bila na trgu ukradena denarnica s 1300 Din vsebine. Stanku Buciku je bila na sejmu ukradena srebrna ura, vredna 300 Din. Med vožnjo iz Celja v Ljubljano je bila Janku Vilmanu ukradena aktovka z razno vsebino v vrednosti 500 Din. Stanku Brezarju je bil na velesojmu ukraden temnomoder dežni plašč, vreden 300 Din. — Miroslavu Keršiču je bilo v Vodmatu ukradeno 1200 Din verdno kolo znamke »Adler«.

○ **Obledela obleke** barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

Maribor

□ **Prezviseveni knezoškof** dr. A. Karlin se vrne danes zvečer ob 10 iz Rima, kjer je poročal sv. Očetu o stanju lavantinske škofije.

□ **Z avtomobilom na Teharje** se bomo lahko vozili Mariborčani, če se uresniči načrt, da se zgradi iz Hoč lepa avtomobilska pot na vrh te naše najbolj priljubljene izletne točke. K temu načrtu, s katerim se bavijo nekateri tukajšnji krogi, naj dodamo nekaj misli. Samo po sebi je razumljivo, da se mora izpeljati ta pot na južni pohorski strani, ker je položnejša. Uresničenje tega načrta bi ne bilo samo velikega tujsko-prometnega, ampak tudi strateškega pomena, saj obvlada ta prevažna točka vso dravsko dolino ter mariborsko območje. Kakor smo zvedeli, se za ta načrt zanimajo tudi naši Pohorci, ki bi bili celo pripravljeni s prostovoljnim delom pospešiti to akcijo, ki je posebno zanje kar največje važnosti. Menimo, da bi bilo najbolje, če se v to svrhu ustanovi posebna združba, ki bi jo tvorili zastopniki oblasti in tujsko-prometne zveze ter morda tudi zasebniki. Ta združba bi vzela vso zadevo krepko v roke. S pobiranjem posebnega odškodninskega zneska za vsako vožnjo pa bi se vsi stroški amortizirali ter bi se lahko vzdrževala lepa avtomobilska cesta. Ker je v teku tudi akcija »pohorske vzpenjače«, bodo Mariborčani — ako Bog da — v doglednem času lahko prišli na Pohorje — z avtomobilom ali potom vzpenjače.

□ **Gradili bodo.** Na ponedeljki seji mestnega sveta so se izdala sledeča gradbena dovoljenja: Zgradba parne peči ter prirediteljeve pekarnice v Jurčičevi ulici (Rungaldier in dr.); gradba pritlične stanovanjske hiše, Kettejeva ul. 28 (Škerjanc Ivan); gradba enonadstropne stanovanjske hiše in delavnice v Stritarjevi ul. 29 (Koračija Ivan); preureditev lokalov v hiši, Vetrinjska 26 (Pelikan Marija); preureditev hišnih lokalov, Meljska 18 (Prištavec Anton); gradba prizidka na hiši, Cvetlična ul. 18 (Himmeler Rudolf); gradba enonadstropne stanovanjske vile, Koserjeva ul. 43 (Vadnou Karolina); gradba enonadstropne stanovanjske vile v Vrtni ulici (inz. Kienpach Milan); gradba pritlične stanovanjske hiše na Radvanjski cesti (Meula Anton); gradba pritlične stanovanjske hiše v Kettejevi ulici (Skenar Jaroslav); gradba pritlične stanovanjske hiše na Betnavski cesti (Vreček Josip) ter preureditev barak pri vojašnici vojvode Mišiča v zasilna stanovanja, katerih bo 16 (mestna občina mariborska). — Uporabno dovoljenje pa imajo: Koprivšek Josip in Elizabeta za pritlično stanovanjsko hišo ter gospodarska poslopja v Dušanovi ul. 12; Deme ubogih za pritlično stanovanjsko hišo v Kettejevi 23 ter Uršič Ivan za pritlično stanovanjsko hišo v Kettejevi ulici.

Za duha in srce

Iz belgrajskega gledališča

Rimskij — Korsakov: Car Saltan. To je že druga letošnja ruska operna premijera na belgrajskem odru; prva je bil balet: Rajmonda. Rimskij-Korsakov s posebno ljubeznijo jemlje za libreto svojih oper bajke (ko njegov talentirani učenec Sergej Prokofjev, katerega Tri oranže so Ljubljanci z uspehom dajali v Belgradu), samo da v njih močno naglasi ruski nacionalni element. Je eden od one znamenite petorice (Balakirev, Kuji, Borodin, Musorgskij), ki so v drugi polovici 18. stoletja vpeljali v Rusijo orientalsko zanosno in originalno glasbo, in autor znane simfonije: Capriccio espagnol, baleta: Šeherezada, oper: Snjeguročka, Carska nevesta, Pskovitanka. Bolj je azijski ko evropski, bolj orientalski ko slovenski in deluje čudno eksotično. Libreto za Cara Saltana je vzlet po istoimeni Puškinovi fantastični poemi. Obdelava je formalno groteskna, tehnično na višku; glasbi zbori so dovršeno izdelani. Pavlovski je v režiji cikal na burleskno. Dirigiral je z uspehom Hristić. Scensko je bilo vprizoritev preskromna in premalo fantastična (dasi je bilo opažati Vavpotičeve sledove iz Treh oranž). Nekako omalovaževanje scenerije je v Belgradu na dnevnem redu; zato, ker publika ravno umetniško višja dela skoro čisto ignorira. Pač pa istočasno polni privatne dvorane z lahkimi in plehkimi programom. In prav to je bilo tudi s: Carom Saltanom; ob premijeri je strmel v polprazno dvorano. — — —

Ne vem, ali je nameravala gledališka uprava napraviti samo neumestno reklamni trik, ali pa je hotela Belgrajčane malo potegniti, ko je objavila premijero klasične komedije Poljaka Aleksandra Fredra: Gospe in huzarji. Najbrže bo prvo, ker premijera je bila že l. 1880., takrat, ko je bil romantičen program še v moči. Repriza ni bila prav nič potrebna (edino če naj bi bila zapoznela proslava slovenske autorjevega rojstva). Pač pa je zanimiva droga stvar, ki je postala že skoraj kroničnega značaja za belgrajsko gledališče, ki bi jo bilo pa treba brezobzirno odstraniti: namreč, da gledališča, kar tiče izbire del za uprizoritve, ne vodijo ravnatelj in režiserji, ampak prevajalci. Tako je tudi to pot prodiral g. Benešić s svojim ponovnim prevodom: Gospe in huzarjev. Kritika ostro napada upravo (gledališki poročevalci »Pravde« imenuje ravnatelja Gavella: »dramaturškega berača, ki moli svojo revno torbo predse in prosjači za prevode«). Dasi je bila režija v rokah duhovitega Rakitina, roman ni čisto uspel.

Opere Comique iz Pariza gostuje. Radi ogromnih materialnih stroškov so prišli samo glavni predstavniki, dirigenti posameznih del in režiserji. V naslovni vlogi je bil fin in sugestiv tenorist Rene Lapelletrie; posebno v III. dejanju, ko je pel Loti svojo pesem. Publika ga je navdušeno prekinila in s aplavzom prisilila, da je dotično mesto ponavljal. Charlot je pela Ninon Vallin zvonko in visoko umetniško. Režiral je Gustave Huberdeaux. V sredo so dali istega avtorja opero: Manon pod tvojim dirigirko Georgesa Razigadeja. Posebno je bil pozdravljen Rogačevski. Za četrti večer je bila na programu: Carmen, ki je tudi uspešna.

Belgrad, 1. junija 1927. Tone P.

Nove knjige

Znani avstrijski predvojni politik Jožef Baernreiter je izdal knjigo: Fragmente eines politischen Tagebuches. Die südslavische Frage und Österreich-Ungarn vor dem Weltkrieg (352 strani, založba Verlag für Kulturpolitik). — Izšla je v nemškem jeziku znana knjiga čl. ministra Edvarda Beneša

pod naslovom: Der Aufstand der Nationen. Der Weltkrieg und die tschechoslowakische Revolution (750 strani, založba Bruno Cassirer). — James Mavor je napisal v angleškem jeziku 470 strani debelo knjigo o ruski revoluciji: The Russian Revolution (založba George Allen & Unwin). — Zgodovinarje bo zanimala Ernst Steinova: Geschichte des spätromischen Reiches. Bd. 1: Vom römischen zum byzantinischen Staate, 284—476 p. Kr., 590 strani (Seidel & Co.). — Za medicince in dušeslovce so važna zbrana dela znanega psihoanalitičarja Sigmunda Freuda, od katerih je izšel zdaj že 11. zvezek, ki ima celih 470 strani. (Internat. psychoanalytischer Verlag). — Prava mojstrovina etnografije, jezikoslovstva, prazgodovinskih ved in veroslovja je slavni zbornik, ki je izšel ob obletnici P. Schmidta: Publication d'hommage offert à P. W. Schmidt, s 76 studijami in mnogobrojnimi slikami, 977 strani (založn. Anthropos, Dunaj). — Monumentalno delo Wernera Sombarta: Der moderne Kapitalismus je izšlo v novi izdaji v 3 delih; I. del: Predkapitalistično gospodarstvo; II. Doba zgodnjega kapitalizma; III. Gospodarsko življenje v času velekapitalizma. Skupaj 6 zvezkov, 3300 strani (založba Duncker & Humblot, 75 M.). — Častilce Rainera Maria Rilke bo zanimala 123 strani velika knjižica o njem, ki jo je napisal Andreas-Salome (Inselverlag).

Srpski književni glasnik prinaša v zadnji številki članek o slovenski književnosti iz peresa B. Borke: Pogled na slovenačko književnost. Članek je predavanje, ki ga je imel avtor na slovenskem literarnem večeru v Belgradu dne 12. maja t. l., s katerim je srbskemu občinstvu predstavil nastopajoče pesnike in pisatelje. B. Borke karakterizira v članku O. Zupanič, F. S. Finžgarja, Antona Novačana, Frana Albrehta in Antona Vodnika.

Borisav Stanković med Nemei. Zadnja številka v Stuttgartu izhajajočega časopisa »Weltstimme«, ki posreduje občinstvu najlepše moderne knjige svetovnega slovesa v kratkih oblikih, je prinesla oris Stankovičevega romana »Nečista krv« iz peresa prof. Camille Lucerna.

Razstava angleške umetnosti v Jugoslaviji. Londonski »Times« poroča, da se vrše razgovori, da se angleška sekcija razstave mednarodne umetnosti, ki je sedaj odprta v Benetkah, prenese v Jugoslavijo in da se jeseni priredi razstava moderne angleške umetnosti. Razstava bi se priredila v več mestih, zlasti v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani. To bo dosedaj prva razstava angleške umetnosti v Jugoslaviji.

Slovenski inštitut v Pragi. Potem ko je češkoslovaška vlada odobrila pravila Slovenskega inštituta v Pragi, je ministrstvo prosvete sklicalo skupščino, na kateri je bil za predsednika inštituta izvoljen sedanji rektor Karlove univerze v Pragi, znani slovenski prehistorik dr. Lubor Niederle. Volitev potrdi predsednik republike za tri leta.

Stolica slovenskih jezikov in literature na ženevski univerzi. Minister prosvete ženevskega kantona je izdal dekret, s katerim se docent Karčevski, ki je dosedaj deloval v ruskem pedagoškem biroju v Pragi, pooblašča, da na ženevski univerzi predava o slovenskih jezikih in literaturi. Letos bo predaval o ruščini, iz literature pa o Tolstemu.

Razstava Kokoschke v Londonu. Znani nemški moderni slikar Oskar Kokoschka bo na povabilo Leicester Galleries priredil v Londonu razstavo svojih del, ki bo odprta dne 8. junija. Razstava bo obsegala dela iz vseh faz njegovega razvoja.

Cerkveni vestnik

SPORED PROCESIJE PRESV. REŠNJEGA TELESA V LJUBLJANSKI STOLNICI

Ob osmih slovesna pontifikalna maša. Ob pol devetih se prične ob vedrem vremenu pomikati procesija, ki gre: Pred škofijo, skozi Stritarjevo ulico pred frančiškansko cerkev, I. blagoslov. — Skozi Wolfovo ulico mimo Zvezde na Kongresni trg. Pred spomenikom presv. Trojice II. blagoslov. — Po Vegovi ulici, Emonske in Čojzovi cesti, čez šentjakovski most pred znamenje, III. blagoslov. — Po Starem in Mestnem trgu pred mestno hišo, IV. blagoslov.

Razvrstitev. I. Društva: 1. Prosvetna zveza z zastavo. 2. Krščansko žensko društvo. 3. Kat. mladinski društvo. 4. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov. 5. Krekova mladina in kršč. socialisti. 6. Jugoslovanska Strokovna zveza. 7. Akademsko društvo »Danica«, »Zarja« in »Borba«. Starešinstvo. II. Zenske Marijine družbe: 1. Dekliška Marijina družba iz Križank. 2. Uršulinska tretja kongregacija. 4. Kongregacija Marije Pomočnice. 5. Notranja uršulinska kongregacija. 6. Stolne kongregacije. 7. Kongregacija gospodičen in ga pri oo. jezuitih. III. Banderi Naše Ljube Gospe. Zenske svetilke. — Udeležence v narodnih nošah. IV. Banderi presv. Rešnjega Telesa. Moški svetilci. Moške Marijine družbe. Stolna Vincencijeva konferenca. V. Dečki in deklice. VI. Prvi oddelek vojaštva z godbo. VII. Mestni magistrat. Trgovska zbornica. Uradništvo. Univerza. Oblastni odbor. VII. Oo. frančiškani. Duhovščina. Presvetli z Najsvetejšim. IX. Veliki župan z uradniki in častniki. X. Drugi oddelek vojaštva.

Spremembe. I. Drugi blagoslov ne bo pri Križankah kakor druga leta, ampak na Kongresnem trgu pred spomenikom presv. Trojice.

II. Pri razvrstitvi odpadejo vse šole: Prva in tretja mestna deška osnovna šola, prva deška meščanska šola, trgovska šola, pripravnica z deško vadnico, realna in I., II. in III. državna gimnazija. Navedene šole ne gredo za procesijo, ampak se udeležijo samo II. blagoslova na Kongresnem trgu. Mladina se zbere v šolskih prostorih ali na drugem primernem kraju in pride vsaj do devetih na Kongresni trg, kjer ji odkaže reditelji določen prostor. Ko odide po končanem blagoslovu procesija z Najsvetejšim v Vegovo ulico, se mladina mirno razide.

Verniki ob ulicah, kjer se pomika procesija, naj pokažejo svoje spoštovanje do presv. Rešnjega Telesa s tem, da okrase in razsvetle okna na ulico.

Občinstvo se naproša, da s prehodi čez ulico ne trga procesije. Krščanski takt zahteva, da verniki pokleknejo, ko gre mimo Najsvetejše.

Sv. maše so od 4 do 8 vsake pol ure. Po slovesni maši ob 8 sta še dve tihi maši ob pol 9 in pol 12.

V TRNOVEM

bo procesija sv. Rešnjega Telesa dne 7. (v četrtek) ob 6 zjutraj. Sprevod pojde po Karunovi ulici pred Konjušnico (I. blagoslov), od tod v Trnovsko in Cerkveno, kjer bo II. blagoslov, nato v Kladezno, v Krakovsko, kjer bo III. blagoslov, potem pa po Čojzovi cesti na Emonske, kjer bo pri krakovski kapelici IV. blagoslov. Pri procesiji bo igrala godba »Sloga«. — Svete maše bodo: ob 5, ob pol 6, ob 6 in takoj po procesiji zadnja. Ob zelo slabem vremenu se izvrši procesija in štirje evangeliji v cerkvi.

Kongregacija za gospode pri sv. Jožefu ima danes ob pol 8 zvečer svoj redni shod v kapeli. Po shodu odborova seja.

SPORED PROCESIJE NA TELOVO V STOLNI ZUPNIJI V MARIBORU

Ob 7 je pontifikalna sv. maša. Ob 8 se začne ob vedrem vremenu procesija, ki gre kakor prej: nja leta: Po Stolni ulici na Glavni trg, od tam v Koroško cesto do kapelice sv. Janeza (I. blagoslov). — Po Strossmayerjevi ulici in Orožnovi ulici na

Slomškov trg, mimo Mestne hranilnice pred škofijo (II. blagoslov) — po ulici 10. oktobra, Gosposki in Slovenski ulici na Grajski trg (III. blagoslov) — po Vetrinjski, Jurčičevi in spodnji Gosposki ulici na Glavni trg k Marijini sohi (IV. blagoslov) — od tod po Stolni ulici nazaj v stolnico (približno ob desetih). Takoj po procesiji je tiha sv. maša, istakako ob 11. — Verniki ob ulicah, kjer se pomika procesija, naj pokažejo spoštovanje do presv. R. T. s tem, da okrase in razsvetle okna. Občinstvo se naproša, da ne trga procesije s prehodi čez ulico. Krščanski takt pa zahteva, da verniki pokleknejo, ko gre mimo Najsvetejše.

Cjubiljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 8 svečer.

Sreda, 6. junija: STILMONDSKI ŽUPAN. Red D. Četrtek, 7. junija: HERMAN CELJSKI. Ljudska predstava pri niž. cenah. Izven.

Petek, 8. junija: FANNY, TETE, STRICI itd. b. Sobota, 9. junija: PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Premijera. Izven.

Nedelja, 10. junija ob 15. uri: PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Izven.

OPERA

Začetek ob pol 8 svečer.

Sreda, 6. junija: ČARDASKA KNEGINJA. Opereta. Ljudska predstava pri niž. cenah. Izven. Četrtek, 7. junija ob pol 20. uri: MIGNON. Ljudska predstava pri niž. cenah.

Petek, 8. junija: Zaprt. Sobota, 9. junija: FAUST. Ljudska predstava pri niž. cenah. Izven.

Nedelja, 10. junija ob 15. uri: V KRALJESTVU PALČKOV. Izven. — Ob 20. uri: SALOME. Premijera. Premijerski in D-abonma.

Mariborsko gledališče

Sreda, 6. junija ob 20. uri: PUŠČAVNIKOV ZVONČEK. Ab. B. Premijera. Četrtek, 7. junija: PUŠČAVNIKOV. ZVONČEK. Ab. C.

Petek, 8. junija ob 20. uri: DVA BREGOVA. Ab. D. Znižane cene. Zadnjikrat. Kuponi. Sobota, 9. junija ob 20. uri: PLES V MASKAH. C. Kuponi. Gostovanje de. Mitrovičeve. Zadnjikrat.

Prireditve in društvene vesti

Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par, vsaka nadaljnja beseda po 3 Din.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov vabi vse svoje člane, da se jutri na praznik sv. Rešnjega Telesa udeležijo slovesne procesije v stolnici. Zbirališče je ob osmih v Rokodelskem domu, odkoder odide društvo do stolnice, kjer se uvrsti v procesijo pri glavnem cerkvenem vходу. Kakor vedno doslej, naj se tudi letos udeležijo vsi člani procesije pod svojo društveno zastavo.

»Sofaniz«. Jutri na Telovo izlet k Sv. Jakobu ob Savi. Zbirališče Tabor. Odhod ob 14. Polnoštevni!

Rapallo: Danes dne 6. jun. ob pol 21. redni članski sestanek na običajnem mestu. — Tajnik.

Redni občni zbor mlekarkega društva za ljub. okolico bo v nedeljo 10. junija ob pol 10 v salonu gostilne pri »Mraku« v Ljubljani na Rimski cesti.

Združenje strojevodij priredi dne 8. junija t. l. ob 17 v salonu gostilne »Keršič« Ljubljana VII. higiensko in zdravstveno predavanje. Predava g. dr. Ivan Tičar. Vstop prost.

Orel

Ljubljana-Sv. Peter. Drevi ob osmih se vrši v društvenih prostorih običajni fantovski večer z važnim razgovorom.

PRIPOROČAMO VAM,

da si naročite

„Puch“ kolo

ki je najboljši!

Dobi se po solidni ceni in tudi na obroke le pri trvdki

IGN. VOK

Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

Precizne ure

Schaffhausen, Omega, Doxa itd. dobite najceneje pri urarju

L. Vilhar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 36

Objava igralcem srečk državne razredne loterije

Drž. razredna loterija obvešča tem potom igravce-kupce njenih srečk, da bo za 16. kolo njenih srečk po višjem odobrenju gospoda ministra poljedelstva in voda veljal prejšnji loterijski načrt, ki je veljal za 14. kolo srečk.

Zrebanje srečk 16. kola se bo vršilo, kakor sledi:

- razred 9. junija 1928.
- razred 7. avgusta 1928.
- razred 7. septembra 1928.
- razred 8. oktobra 1928.
- razred od 10. novembra do zaključno 6. decembra 1928.

Za to 16. kolo srečk se bo izdalo 250.000 celih srečk, tiskanih v 125.000 komadih v duplu s 125.000 dobitki, kar znači, da vsaka druga srečka mora biti izžrebana z dobitkom.

Iz pisarne državne razredne loterije LBr. 7547 od 1. junija 1928 v Beogradu.

Dražba košnje

V nedeljo dne 10. junija 1928 ob treh popoldne se bo oddala najvišjim ponudnikom košnja travnikov, ki pripadajo posestvu št. 36 Zagrad (preje last Josipa Vokača).

Dražbeni pogoji se naznanijo na licu mesta.

Sestanek pri brvi preko Savinje.

Ob tej priliki se bo oddal v zakup za tekoče leto tudi hmeljnik.

Nabava: 15 kom. strelovodnih konic, 15 bakren. strelov. plošč in 300 m bakr. strelovodne vrvi

Direkcija drž. rudnika Velenje nabavi dne 23. junija 1928 pismenim pogodbenim potom v naslovu označeni material. Ponudbo je kolkovati s 5 Din. Kavcija ni potrebna. — Direkcija drž. rudnika Velenje št. 4385.

Nabava borovih in smrekovih plohov

Direkcija drž. rudnika Velenje nabavi dne 14. junija 1928 ob 11 popoldne pismenim pogodbenim potom 80 m³ smrekovih in borovih plohov. Ponudbe je kolkovati s 5 Din. Kavcija ni potrebna. Posebni pogoji se dobe pri podpisani. — Pisarna državnega rudnika Velenje št. 4173/28.

Pozor!
Inserirajte
V
„Slovencu“!

Pozor!

P. n.

Dovoljujem si cenj. občinstvu vljudno sporočiti, da sem otvoril v Ljubljani, Komenskega ulica 36, svojo pisarno, ki se bo petala z agenturnimi in komisijskimi posli vseh vrst, nadalje z raznimi informacijam, preskrbo raznih trgovskih naslovov, posojil, inkasom i. t. d. Za naklonjenost se cenj. občinstvu najljubneje priporočam in s odličnim spoštovanjem
Josip Turnar.

Pozor!

Od senata slobodnega in kraljevega mesta Sombora.

Stev. 11.816
adm. 1928.

OGLAS

za nabavo stikalne naprave za mestno električno centralo v Somboru.

Mestni senat slobod. in kralj. mesta Sombora razpisuje tem potom ofertalno licitacijo na dan 26. junija za nabavo kompletne stikalne naprave za mestno električno centralo obenem z dogradnjo obstoječe zgradbe v svrhu nameščenja omenjene naprave v isti.

Licitacija se bo vršila 26. junija 1928 dop. ob 11. uri v mali dvorani mestne hiše.

Navodila in specialni pogoji se morejo dobiti proti plačilu 50 Din v pisarni mestne električne centrale vsak delavnik ob uradnih urah.

Iz sednice senata slobodnega in kraljevega mesta Sombora, dne 19. maja 1928.

Dr. Štefan Maksimović s. r.,
mestni načelnik.

Nabava raznega električnega instalacijskega materiala

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi dne 21. junija 1928 ob 11 pismenim pogodbenim potom razni električni instalacijski material. Ponudbe je kolkovati s 5 Din. Kavcija ni potrebna. Pogoji in specifikacija se dobe pri podpisani. — Pisarna drž. rudnika Velenje, br. 4175/28.

Sprejme se

vodja tiskarne

Predpogoj popolna usposobljenost v tiskarski stroki, primerna šolska predizobrazba in neoporečnost. Vstop, plača, stanovanje po dogovoru. Reflektira se le na spretno in sposobno moč. S spričevali opremljene ponudbe na Predsedstvo upravnega sveta tiskarne »Merkur«, d. d. Ljubljana, Gregorčičeva ulica št. 23.

Spalnice

in vse drugo pohištvo v najmodernejšem slogu izdeluje mizarska tvrdka

Jakob Skrbinc,

Vižmarje, Št. Vid nad Ljubljano

Solidne cene! Garantirano blago! EP.v.a

Najsolidnejše mizarske izdelke priporoča **Berlič Rok** mizar, Žapuže, Št. Vid nad Ljubljano.

Anton Poženel

tehničar mestne klavnice

Pogreb blažega pokojnika se bo vršil v sredo dne 6. junija 1928 ob 6 popoldne iz splošne javne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

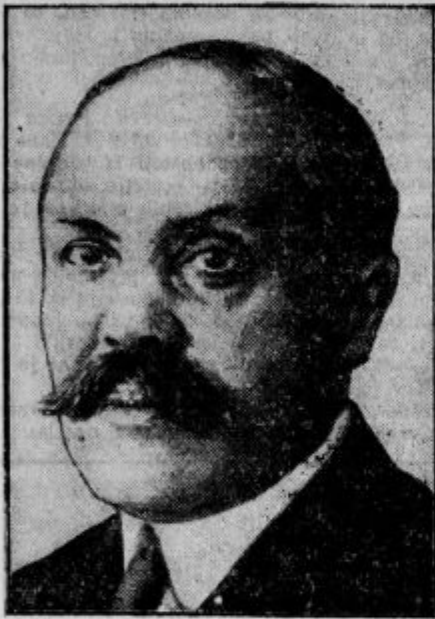
Vodmat, dne 5. junija 1928.

Žalujoči ostali.

Sveta življenje in vrvenje

Narod v ječi

James Waterman Wise, eden najbolj znanih mož ameriškega javnega življenja, je objavil v aprilskem zvezku newyorškega časopisa »The Century Magazine« članek, v katerem opisuje svoje vtise in izkušnje na potovanju po Italiji. Ker je to znamenita in gotovo docela nepristranska priča o položaju v

Loucheur, novi francoski minister za delo.

Italiji, bo njegovo mnenje nedvomno vsakogar zanimalo.

Če hočemo razumeti duševno tragedijo — tako piše J. W. Wise —, ki se danes odigrava v Italiji, moramo pogledati za kulise. Prvi vtis je ta, da so vsi Italijani po gorečnosti in strasti igralca režiserja in njegovih podanikov hipnotizirani. Samo če stopimo bliže, spoznamo Mussolinijev nasilni pohod kot to, kar v resnici je: največji igrokaz na svetu.

Zelo resno so mi zatrjevali, da si je fašizem, čeprav je bil prvotno manjšina, ki je uveljavljala svojo voljo s silo, sedaj pridobil narod zase, tako da danes dejansko predstavlja voljo in cilje italijanskega ljudstva.

V današnji Italiji je malo stvari, ki bi nas spominjale na to, da so bili Italijani nekoč svobodni narod. Svoboda zborovanja in govora se je kot državi nevarna javno preklcala. Tisk se po cenzuri tako strogo nadzira, da ni najti v njem niti besede kake kritike nasproti sedanji vladi. Po šolah in univerzah niso le učitelji v dani naukom fašizma, marveč so celo učne knjige predelali po zgolj fašističnih vidikih. Spričo takih odredb in takega dovršenega obrambnega sistema proti vsaki različnosti mnenja, se ni čuditi, da mnogi fašisti v resnici mislijo, da je Italija enega srca in ene misli. Tega vtisa, ki so ga moji gostitelji negovali v meni, se dolgo nisem mogel osvoboditi. Vsekakor sem bil presenečen, da je v tako edini in zadovoljni deželi vsako mesto zasaženo po fašistični milici, katere brate najdeš tudi po vseh vlakih. Toda celo med mladimi ljudmi, na katere sem naltel, je navidezno vladalo skoraj formalistično soglasje v odobravanju fašistične politike. Zato je bilo tembolj presenetljivo, ko sem slednjič spoznal pravo razpoloženje v Italiji in posebno med italijansko mladino.

Pridobiti si vstop v razsežni italijanski politični spodnji svet ni bilo lahko. Vendar mladi ljudje, ki sem jih spoznal, niso pripadali nezadovoljnejšem iz poklica; v nobenem smislu niso bili protisocialni. Večidel so bili to učitelji in pisatelji, publicisti in delavci, ki so živeli navidez v polnem soglasju s fašistično državo. Ko sem si pridobil njihovo zaupanje, so mi izročili pisma na pisatelje in doznal sem, da jih je bilo v vsakem mestu zelo mnogo. Po njihovi sodbi ne simpatizira aktivno s fašističnimi cilji in metodami niti četrtina od 40 milijonov prebivalstva v Italiji. Na drugi strani priznavajo tudi fašisti, če jih vprašas po tem, da res obstojajo skupine nezadovoljnejšev, toda trdijo, da obsegajo te skupine le neznamenit drobec celokupnega prebivalstva. Najbrže je resnica nekje na sredi med obema skrajnostima.

Pomembnejše nego njih število je vsekakor bistvo njihove opozicije proti fašizmu. Ugotavljam, da ne vplivajo nanje niti jih ne vodijo boljše stvari — kakor trdijo fašisti — in da tudi niso fanatični. Nikakih divjih obtožb proti temu, kar dela fašizem, nisem slišal, marveč sem našel le jasno opozicijo proti njegovim temeljnim načelom. Ta načela so brez zakone in oportunizem in iz tega, tako pravijo, ne more nastati nič dobrega. Mnogo tega, kar dosega fašizem, smatrajo kot podkupnino, ki jo ponuja despotizem, da bi kupil svobodo ljudstva. Prava umetniška in intelektualna ustvarjalna moč, tako pravijo, ob vohunstvu in preganjanju ne morejo uspevati.

Tu je izprva težko razumeti, kako daleč sega to vohunstvo. Šele na obisku pri profesorju Guglielmu Ferreru, svetovno znanem zgodovinarju, sem se tega zavedel. Pripove-

dovali so mi, da prof. Ferrero s fašizmom ne simpatizira, toda nisem bil malo presenečen, ko sem našel njegovo hišo zastraženo z vojaki. Ko sem pozneje profesorju izrazil svoje začudenje, mi je pripovedoval kot nekaj ob sebi umljivega, da ga že dve leti tako stražijo, da ne more nikamor od doma, ne da bi ga spremljali vojaki in da nobena poštna pošiljka ne dosepe in ne gre iz hiše, ne da bi jo odprli. Celo njegova žena — Lombrosova hči — in njegovi otroci so v osebni svobodi enako omejeni.

Kako se more držati vlada, ki ima samo manjšino za seboj? Najbolj enostavna razlaga je seveda vojaška oblast, ki jo izvršujejo danes nad Italijo organizirani črnosrajčniki. Je pa še nekaj drugega. Mussolini se ni polastil samo italijanskih arzenalov, marveč tudi fantazije.

Mussolinijevi kritiki trdijo, da se mu je posrečilo s pogodbami in vedno večjimi injekcijami bojevitiga nacionalizma državnemu telesu Italijo podjarmiti in jo gospodovati. Uspeh je splošno neprijazno mednarodno delovanje Italije, za katerim tiči razvneti narodni ponos. Kakor je pa pri vseh strupenih lekkih učinek tem manjši, v čim večjih količinah jih dobiva telo in končno izgubi sredstvo vsako moč, tako je tudi z Mussolinijevimi injekcijami. Mladi Italijani s skrbjo čakajo, kakšen bo uspeh tega prenasajenja. Po njihovem mnenju je mogoč samo en uspeh, in to je vojna. Fašizem in trajen mir v deželi in z drugimi narodi sta nezdružljiva pojma.

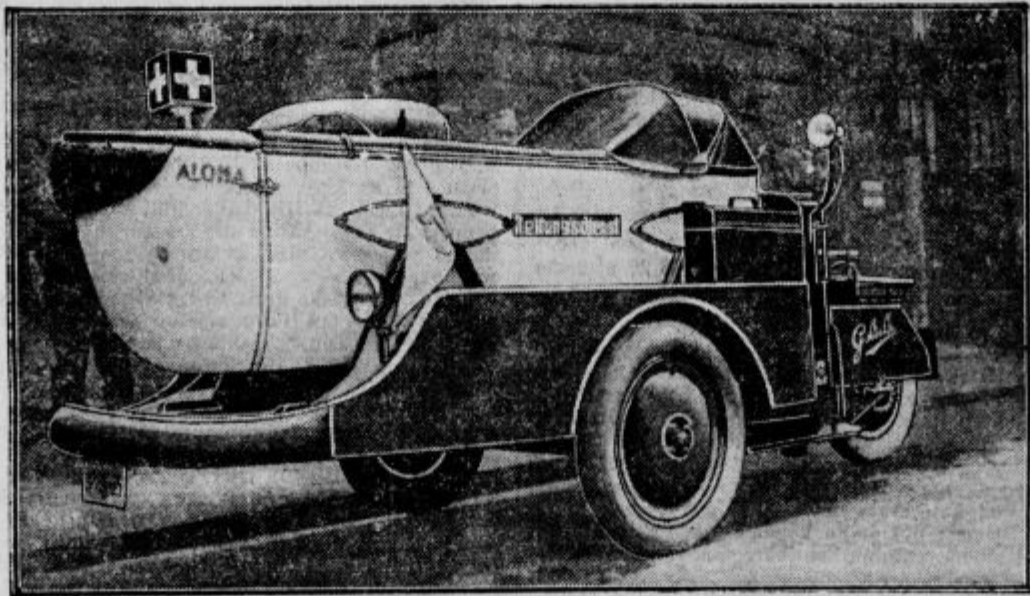
Kaj se bo slednjič izcimilo iz vsega tega, nočejo prerokovati. Ne žele, da bi dobil Ita-

naporov, sestradani in docela izčrpani, so dospeli do prihodnje naselbine.

Bili so pri Šilukih, afriških Spartan- cih, o katerih je že poročal misijonar p. Hofmayer. To so visoki, vitki, divji ljudje, vajeni boja in z vsem zadovoljni, strah tako črnem kakor belcem. Bernatzik je navade tega plemena že od preje poznal, zato se mu je posrečilo pridobiti si njihovo zaupanje. Pozdravljanje je trajalo več dni. Čim je Bernatzik došel v bližino kake vasi, je v spoštljivi razdalji postavil svoj šotor. Nato je začel hoditi na lov, meso divjačine sušil na solncu. Hodil je daleč okoli po pokrajini, ne da bi se zmenil za črnce, ki so se tod in tam oddaleč pokazali in radovedno opazovali belega gosta. Polagoma so prišli potem sami od sebe bliže, začeli hoditi z njim na lov in dobili od njega vselej večji del plena. S tem je bilo nezaupanje premagano, črnci so raziskovalca povabili v vas, mu pripovedovali vse novice in mu dovolili, da je svobodno prihajal in odhajal, kadar je hotel. Tako je imel Bernatzik dovolj prilike, da je fotografiral domačine, kadar so bili neprisljerno pri svojih dnevnih opravkih in niti opazili niso, kaj dela Bernatzik.

Nato je prišel raziskovalec k plemenu Džur. To plemo se razlikuje od drugih že po svojem orožju: namesto sulic rabi loke. Ker prebivajo na močvirjih, si grade koče na koleh. Na vprašanje, kakaj stoje koče tako daleč druga od druge, so starešine odgovorili, da bi se drugače ženske preveč pripravale med seboj. Džur nosijo potlačene, s kamenom obtežene ustnice; ta moda je v Afriki zelo razširjena, prišla pa je od zapada.

Evropejec mora med domačimi plemeni zelo paziti, da ne prekrši kakih njihovih običajev in etikete. Smrtno bi se zameril, ako bi domačinu ponudil čebulo, dasi velja čebula v severni Afriki kot posebna slaščica. Ako bi ustrelil povodnega kozla, ki je totemska žival, bi si nakopal krvno osveto in večno sovraštvo celega plemena. Težko bi se tudi pregrešil

Moderni rešilni avtomobili, ki se lahko uporabljajo na suhem in na vodi.

lijo v roke boljše življenje. Mirno se rešiti vprašanje skoro ne da, kajti ustava in zakonita sredstva za kako mirno rešitev je sedanji režim popolnoma odpravil. Niti Mussolinijeva smrt ne bo več jamstvo za izboljšanje narodnih zadev. Kot edini izhod smatrajo vojno, ki bi omajala zaupanje v celokupni fašistični režim. Toda kakor ti mladi Italijani sovražijo fašizem, se vendar ne morejo sprijazniti s sporom, ki bi Italijo morda ponižal in porazil. Da pa more tak spor prav lahko nastati, o tem ne dvomijo. Da še ni nastal, je po njihovem mnenju vzrok ta, ker se vlada boji, da kmetje in delavci ne bi svojega orožja obrnili proti lastnim poveljnikom namesto proti sovražniku.

Doživljaji afriškega raziskovalca

Znani afriški raziskovalec H. A. Bernatzik, ki je bil že štirikrat v Afriki, je te dni predaval na Dunaju o svojem zadnjem potovanju po črnem delu sveta. Potoval je po Nilu navzgor čez Hartum in preko Sudana proti Nubijskemu gorovju, kjer je na jugu došel do Belgijskega Konga. Po Nilu je potoval s tremi člani, po suhem pa z avtomobilom in tremi nosilci, ki jih sicer ni več lahko in ceno dobiti kakor prejšnje čase, toda izkazali so se kot porabni in zanesljivi. Bernatzik je imel zelo mnogo prtljage, saj je moral voziti s seboj kurivo za voz, dalje vse potrebne nadomestne dele, fotografske aparate, orodje itd.

Avtomobil se je izkazal kot izvrstno prometno sredstvo za afriške razmere, saj na pešpoti in prenašanje prtljage pri 60 stopinjah vročine ni bilo misliti. V afriških samotah je bila četvorica ljudi kakor izgubljena in popolnoma odvisna od avtomobila. Če bi bil ta odpovedal kje sredi popolnoma izsušenega ozemlja, bi bila ekspedicija obsojena na smrt. Enkrat je bila nesreča že čisto blizu. Motor je sredi puščave odpovedal pokorščino. Pokazalo se je, da je bil pokorščin magnet. Celih 24 ur so se mučili s popravami, a končno je motor zopet oživel in zaropotal. To je bila za njihova ušesa najslajša godba. To je bila rešitev, ki so jo pa morali drago odkupiti: za hladilec so porabili zadnjo kapljico vode. Mnogokrat je voz na poti zašel na močvirna tla ali pa v jame in razpoke, ter so ga morali do smrti izmučeni dvigati na plano. Po štirih dneh nenovinskih

časno uvedle primerjalne tabele za stare in nove datume.

Neenakost v dolžini mesecev povzroča zmedo in negotovost v gospodarskih odnosih in statistikah. Ker obsegajo meseci sedaj 28, 29, 30 ali 31 dni, je vsako preračunavanje plač, obresti, zavarovalnin, pokopnin, najemnin, ki imajo za temelj mesec, četrtletje ali polletje, netočno. Razlika v dolžini februarja in marca znaša 11 odstotkov in razlika med delovnimi dnevi v enem in drugem mesecu znaša 15 odstotkov.

Velika noč se menja v času od 22. marca do 25. aprila. Skoraj vse krščanske cerkve so mnenja, da bi bilo želeli, da bi se velika noč stalno določila na sredo aprila. V šolskem letu nastaja zmeda, ker temelji na izpremenljivi veliki noči. V poslovnem življenju je oškodovana tekstilna industrija, ker velja velika noč kot začetek pomladne mode; če je velika noč zgodnja in vreme hladno, se izmenjava obleke zavleče preko velike noči. Če je pa velika noč kasna, potem si ljudje nabavijo takoj poletne obleke.

Ako naj se koledar v duhu modernega gospodarskega življenja poenostavi, je vprašanje, kdaj naj se ta izprememba izvrši. Gibanje za uvedbo enotnega dnevnega časa nam more služiti kot zgled. Danes si moremo komaj predstavljati, da so imeli še pred 43 leti v Chicagu sedem in v Newyorku šest različnih urnih časov, dočim so imele ostale ameriške države po dve ali tri urne čase. Ko se Siru Sandfordu Flemingu ni bilo posrečilo pripraviti inozemskih vlad o vrednosti enotnega časa, so prevzele Združene države vodstvo z uspehom, da se je posebna mednarodna konferenca meseca oktobra 1884 v teku 16 dni zedinila za enotni čas, ki se vsakih 15 stopinj vzhodno ali zapadno od Greenwicha izpremeni za 1 uro.

Ker je že veliko število železnic, industrij in trgovskih podjetij v Združenih državah, Nemčiji in Veliki Britaniji načelno osvojilo Cotsworthov koledar za preračunavanje lastnih stroškov, ne more biti o njegovi uporabnosti nobenega dvoma več.

Za izvršitev izpremembe bi bil najugodnejši dan 1. januar 1933., kajti tedaj se začne leto, mesec, teden, ura, minuta in sekunda istočasno. To leto se začne in konča z nedeljo.

Kako se dela proticerkvena senzacija

Dne 28. aprila t. l. je prinesel pariški Quotidien poročilo, da se je v neki samostanski šoli v Valladolidu na Španskem zgodil grozen zločin: redovnice so umorile gojenko hčer nekega častnika; nesrečni oče da je odkrilvi grozodejstvo, v blazni žalosti potegnil revolver in ustrelil štiri redovnice. Dogodek da je v Španiji vzbudil velikansko razburjenje. Diktator Primo de Rivera da se je znesel nad listom Vox de Guipuzcoa, ki je zločin objavil: ustavil ga je za tri dni in mu naložil veliko denarno kazen. Agence Havas je krvavo povest razširila in objavilo jo je tudi več francoskih in italijanskih listov v Švici.

Sedaj je dognano tole: 1. Vox de Guipuzcoa takega poročila sploh nikdar ni prinesla; torej 2. zaradi takega poročila nikdar

Gospod in gospa Coolidge sta postala častna doktorja na Phillip-Audover-univerzi.

ni bila kaznovana. 3. Španija se ni prav nič razburjala, ker 4. takega ali podobnega zločina sploh bilo ni. — Razburjenje ali bolje ogorčenje se je pojavilo v Španiji, zlasti v Valladolidu, nad tako nesramno izmišljotino. Svobodomiselnih listi, ki so bili poročilo prinesli, pa pojasnil in dementijev pristojnih mest niti objavili niso.

Quotidienova laž pa niti originalna ni bila; nova je bila samo lokalizacija v Valladolidu. Isto povest je namreč že dne 22. julija 1925 objavil Flambeau in jo lokaliziral v neko redovniško šolo v Sabadellu pri Barceloni. Drugič se je pojavila v francoskih listih 8. avgusta 1927, pa tokrat je bila postavljena v Madrid. Pri tretji objavi 28. aprila 1928 so jo prenesli v Valladolid.

Pa naj še kdo reče, da svobodomiselni tisk ni velikopotezen!

Raziskovalec Nordenskjöld umrl

V Kodanju je umrl na posledicah poškodb, dobljenih pri nesreči z avtom, sloviti raziskovalec prof. Otto Nordenskjöld, star 59 let. Pokojnik je l. 1903 ob izredno težavnih razmerah raziskoval južne polarne predele. Leta 1909 je bil z ekspedicijo v Grönlandiji, leta 1914 pa v Patagoniji.